

ÖRÖKZÖLŐ

Szórakoztató és tanulságos képes szépirodalmi folyóirat.

MEGJELNIK

minden hó 1-jén és 16-ikán
kétves füzetekben,
32 nagy nyolczad oldalal,
borítékban.

Szerkeszti és kiadja

BUDAY ALADÁR.

Megrendelhető

Budapest, IV. Ferencziek-tere 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGY ÉVRE... .. korona 5.—
FÉLÉVRE ... .. " 2.50

Egy füzet ára 24 fillér.

○ D A L A D A L R Ó L ○

Szeplőtelen, örök dalok!
Sziveinkben buzogiatok...
Szerelem-dal, szabadság-dal,
Milyen szép, a hogy fönn szárnyal:
Szívet, lelket vigasztaló,
Benne a hang, benne a szó,
Mert a dalból, a szép dalból
A szívünkhöz igaz hang szól!

Szól a dal, mely búval tele,
Könyeket csal a szemekbe...
Szól a víg dal s hallatára
Kinyíl ajkunk mosolygásra.
Mi szép a dal, ha mulatunk,
Változtatja hangulatunk...
Az életnek minden perce
Dalokba van belehelve!

Ijju szívnek, oh, mi kedves
A bájos dal, mely szerelmes;
Dudolgatja, dalolgatja
És azután elsőhajtja:
— Bárha engem úgy szeretne
Az én szívem szép kedveltje,
Mint szeretett, ki megírta
E dalt s lelkét belesírta!

Szép a dal, ha szabadságról,
Dicső hősről, nagy királyról
Cseng-bong ríme olyan szépen
S megmarad a szív mélyében;
S lángra gyújtja a szíveket
És az ember mindent feled,
Csak a haza szent eszméje
Lesz mindene, szemefénye!

Legszebb a dal, legszebb akkor,
Ha a nagy ég felé hatol,
És az Urnak számolyánál,
Titkos, örök trónusánál
Azt sóhajtja minden szava:
— Isten után a szép haza
Legyen első a magyarnak —
Adj neki, oh, nagy hatalmat!

Szálljon a dal szájról-szájra
És az ifju várva-várja,
Bánatába', örömébe',
Mert a dal: a szív beszéde.
Magyar dalnak nincsen párja
Széles, kerek e világba'.
Oh szép dalok, örök dalok!
Daloljatok! Daloljatok!

Tóth István.

TAVASZ.

Minden éynek megvan a tavasza, melyben föújítja magát s ösze, melyben elpusztul.

Tél avagy tavasz, nyár avagy ős, mindeniket átélvezzük, vagy kínlódjuk, már kinek hogy rendelte el a jó Isten; azért eltűnik ismét, hogy újra visszatérjen.

Ámde az új tavasz nem hasonlít soha a régiehez; sok újat talál s sokat nem talál, a mit a másik ott ért.

Mily szerencse, hogy minden évben új tavasz virít!

Új tavasz!

Nem jelentőség nélküli szó ám ez; nem csupán azt jelenti, hogy a tél után tavasz következik.

Mélyebben látott, mélyebben érzett, melyet csupán az tud kellően méltányolni, a ki már térdenállva adott halát Istenének egy-egy új tavaszért, a mely kiszorítá végre a hideg telet, mely a szívet mintegy megvénti; kifárasztja; de a tavasz jöttével újra megújul s új erőt kap.

Légy üdvözölve te tiszta lap a természet fekete könyvében; te szelíd teremő tavasz: a föltámadás, az újjászületés szaka te!

Légy üdvözölve te erőfől duzzadó évszak, a midőn kiemelsz bennünket az éjből, a rossz szenvedélyek ott pihennek alatt s csak azt érezzük, a mi jó, szép, nemes és nagy van a Mindenható Teremő világában.

Oh mennyi örömet is hozol te nekünk!

Az örömek e szent gyönyörét folyvást élvezzük, míg el nem riaszt a nyár, ez a küzdelemnek és munkának, az életben való hatásának, folyton kiömlésének időszaka ... a harez folyvást áll, benn vagyunk az izgalmakban! jó és rossz folyvást emelkednek és tűnnek el bennünk és körülöttünk, sze-

münk büszkén néz körül a csatatéren, és végre is kétségbe kellene esnünk a diadal fölött, ha nem biznánk az Isten jóságában és nem éreznénk mindenhatóságát.

Változatosság a természetben, változatosság az emberi életben.

Mint a hogy cikáz a villám, vagy a hogy száll a szélfől üzött felhő az égen, épen úgy vonulnak keresztül a mi sziveinken is folytonosan az érzelmek, a viták, a gondolatok, ritka örömök, egy-egy eltévedt hatyu-dala a sűrű csalódások hollő-serge! a gyűlölet és szorgoskodás ezer alakban, mélysében és kiterjedésben, vitázva folyton s a melyik egyszer átvonul, az ugy, abban az alakban nem tér vissza többé soha! soha!

Változatosságon alapul minden!

Mit szerez e változás?

Gyönyörte e kínt-e?

Ne kutassuk; csak lelkesüljünk, rajongjunk, küzdjünk; de ne merüljön föl küzdesünk közepett a kétségbeesés soha!

Jusson eszünkbe, hogy a ki az életet magának rózsaszinbe festi, azzal fog bűnhődni, hogy annak jelentéktelen fájdalom is kétszeresen fogja érezni: mint a festő, ki ha egy színnel dolgozik, művének nem adhat kellő kifejezést; ugy az ember érzelmeinek irányt, hogy vezényelhesse csalékony életét.

Ne csüggedjünk soha!

Jusson eszünkbe az új tavasz jöttével, hogy az élet és halál mindig karöltve jár, csakhogy a nagy természet isteni rendszere akként rendezte be, hogy a nem gondolkozókkal a halál jár az élet képében!

Örüljünk az új tavasz jöttének; higjünk, bizzunk, reméljünk és gondolkogjunk színtelen!

E. Mikes Rőza.

ÉS NEM NAGY AZ ÁLDÓZAT.

A hintő befordult a palota udvarába és megállt a lépcső előtt. A kocsiból a miniszter szállott ki, hóna alatt iratcsomókat szorongatva. Miután a kocsi-

nak utasítást adott, magas termetű meghajtva, föfelé lépdelt a lépcsőfokon.

Pazar öltözeti inas sietett utána.

Kezében ezüsttálczát, azon névjegyeket nyújtott feléje:

— Ó exczellenziáját várják.

— Sokan?

— Telve van az előszoba és a szalon. Ime a névjegyek, báró ur!

A miniszter hevesen nyult a kártyák után és átfutott egynehányat közülük. Csupa ismerős, sokat emlegetett név, többnyire predikátum és czimer kíséretében. Diplomáták, főrendek, képviselők, tudósok, főispánok, magas állásu egyházi férfiak, világi méltóságok. Az unalom kifejezése lebbent át arczán, azután közönyösen mondotta:

— Jelentsd, hogy megérkeztem.

Ugyanabban a perczben föltáruult az elsőemeleti szárnyasajtó, örvendetes kiáltás és kacagás hangja töltötte meg a csarnokot. Úde gyermekhang kiáltott a nagy urra:

— Papa!

Mintha puha, fehér hópihét űzne a szellő le a lépésön, karjai közé futott a gyermek.

Ő meg czirógatta, bezépte a kicsikét, arca földerült, szinte megfiatalodott.

— Csak egy csókot adok hamar, papa! A kisasszony pöröl velem, hogy most ne háborgassalak, mert fogadás van. Megmondja majd a mamának, de az nem tesz semmit. Édes papám, küldd el azt a sok csunya embert innen... én akarok nálad maradni.

És e közben folyton csókolta a kezét, a szemét, a haját.

— Tudod, papa, menjünk ki a Zugligetbe. Egészen új ruhát varrtam tegnap a Nellynek is, őt majd kettőnk közé ültetjük a kocsiába, aztán elmegyünk a cukrászdába... Jó lesz?... Még máshová is elmegyünk... Tudod, a Mariskához? Na, mondd papa, akarsz?

— Hagyj most, szívem, — suttogta halkán a férfi és gyöngéden megcsókolta a leányka orcáit, oly gyöngéden, mintha félne, hogy fájni fog neki, de mégis

forrón, a miként csak egy apa tud, ki gyermekét nagyon szereti.

Megnyugodva ment a gyermek, nem ellenkezett, nem sirt. Kicsike kezét az atyjáéba tette, pá-pát mondott neki és utána nézett, a mint az államférfi végiglépelt a folyosón, hol a szolgálta föltárta az előszoba ajtaját és ünnepélyes hangon jelentette:

— Ó exczellenziája!

Belépett, hidegen köszönt és kedvetlenül haladt a két sorban mélyen meghajló uri népség között a szobájáig.

***

Oh, ha ez az egyetlen napsugara sem volna! Mikor már-már megutálja az életet, mely telve van fondorlatokkal, küzködéssel, mik az igazságnak, a becsületnek vetnek hurkot, mik az ő bukását czélozzák, az ő gyalázatát szomjuhozzák, mikor már-már gyűlölni kezdi az emberiségnek azt a rétegét, melylyel érintkezni kényszeríti az állása, olyankor szivére szoritja gyermekét, elmerül annak tiszta szemében és ez által űzi el magától a kísértetet, a rémeket, a csüggedést, el mindent, a mi rutul illik az önézetes férfiú becsvágyához. Az ő szeméből végtelen szeretet sugárzik ki olyankor és a gyermek az ő érintetlen ösztönével, a gyermek-nő finom érzésével megérti misszióját. Nyugtalan, öntefű, engedetlen mindenkivel szemben, egyedül atyja irányában szelid és jó. Órákig elül alacsony székén a miniszter dolgozószobájában, könyvvel a kezében s a világrt meg nem szólalna, meg nem moccanana. A gyermek volt egyetlen öröme, vigasza. Más senkije nem volt...

Félsége? ... A magas urnő, a ki szépségét, öltözékét és ékszereit mutogatni sétaltatja a nagy városban, sohasem volt élettársa a szó szoros értelmében. Sohasem értette, osztotta meg gondolatait, vágyait, nem is szerette őt, tehát nem fokozhata szerelmével a férje akaraterejét, becsvágyát.

Egy napon szintén a papa szobájában ült a lányka, mint rendszeren. Egyszerre odalép atyjához, nagykomoly kérdéssel:

— Papa! — Mi az «difteritisz?»

A férfi megrázkódott, mintha kísértet emelkednék szemei előtt. Szenvedélyesen magához rántotta a gyermeket:

— Miért kérded ezt, szívem? Kítől tanultad ezt a szót?

— Itt olvastam — és rámutat egyik az asztalon fekvő újságra. — Hát nem örülsz, édes papám, hogy már ilyen hosszú szót is tudok olvasni? Soká tartott, míg kész lettem vele. Elolvastam még egyszer?

— Nem, kincsem, ne olvasd!

És ösztönyszerűen, még hevesebben szorította magához, mintha ismeretlen veszélytől, láthatatlan ellenségtől akarná megóvni.

— Eh, bohó vagyok, — mondotta aztán magamagának. — Sokat dolgozom, többet, mint a mennyit szerveztem megbír. Ezért leszek napról-napra idegesebb.

Gépiesen végigsimitotta homlokát, melyen hideg verejték-gyöngyök ültek.

— Éva, jöjj ide. Ma megint senki sem bír veled. Mondtam már, hogy hagyd a papát dolgozni.

Türelmetlenül csengett a fiatalos nő hang, a szép finom arczon harag kifejezése foglalt helyet.

— Egyszerűen nevetséges, hogy mindig magadnál tartod ezt a gyereket. Az egész város beszélni fogja, hogy a miniszteri dolgozószobából gyerekszoba lett.

A férj vállat vont.

— Hadd mondják és te meg légy a hüségessé visszhangjuk, hanem mondjátok meg ti mindnyájan, hogy a világ minden politikája, érdekei, dicsősége, Pestnek minden kincse fölérhet-e előttem azzal az örömmel, melyet én gyermekemben találok?

És szinte ünnepélyesen tette kezét a szőkefürtös fejcskére, mely lágyan hozzá hajlott. A göndör, bodor selyemszálak ujjai köré fonódtak.

A régen előrelátható krízis napja közeledett. A régi, de mindig új történet: párt harcok, mik mögött személyes érdekek lappanganak, belső harc a pártban, melyet ki nem elégített vágyak szítanak, a félrevezetett tömeg zajongása, melyben hatástalan marad az igaz, férfias szó.

A ki Budapestet még nem látta a politikai harcok idején, annak fogalma sincs róla, mily hihetetlen mértékben változik meg ilyenkor a város képe, mily aránytalan jellegben uralkják ilyenkor a napi események. Mindenki ujdonságra, nagy változás hírére éhes. Olyan a város, mint a kitörni készülő vulkán. A pártkörökben, a polgári klubokban, a kávéházakban, az utcán, a színházban, még az ebédnél is politikáról beszélnek az emberek. Az Ujvásártéren az egyik, a Zugló nagyvendéglőjében a másik pártármányat tart népgyűléseket. Budán a Városmajor gyepét lepi el a nép, hogy hallgassa szónokait a kvóta ellenségeinek. Vidéken minden nagyobb városban hasonlóan közönségesen csak a politika dominál. A napilapok szerkesztőségeibe százával érkeznek a téviratok, melyek dicséretet vagy megszólást, gáncsot hoznak, mint a néprészlet megnyilatkozásának okmányai.

Azon az estén a minisztérium közös tanácsot tartott, melyen az osztrák miniszterek közül is résztvettek ketten. Messze az éjbe huzódott a tanácskozás szóharca, a báró ur későn jött haza. Fáradt volt, de megelégedett.

— A báróné? — kérdezte röviden a szolgát, ki a felöltőt lesegítette róla.

— A méltóságos asszony már lepihent.

— És Évácska?

— Szintén lefektették már.

Elküldte a szolgát, azután lábujj-

hegyen belopódzott a kis leány szobájába. Mióta a világon van kicsi lánya, sohase mulasztotta el, bármily későn jött haza, hogy egy pillanatra meglátogassa gyermekét. A vastag szőnyeg föl-fogta a léptek zaját, az éji lámpa halványkék világot árasztott a szobára. Ráhajolt a csipkés ágyra...

— Papa!

Égett az arca, szemei szinte lángoltak, úgy feküdt ott a párnák között. Hangja nem a régi édeskés, hízogó gyermekhang, hanem rekedt, fájdalmas, mely szívéig nyilal az apának.

— Papa!... úgy fáj... itt a nyakam, a torkom...

Egy pillanat alatt talpon volt az egész ház. Az anya jobban megőrizte hidegvérét — oh az asszony erősebb minden férfuinál a veszélyben — a főváros valamennyi orvos-tekintélyét a betegágyhoz szólíttatta.

Difteritisz volt, erős, kiméletlen formában, fullasztó, életrelő kór, mely nincs tekintettel sem szülői szeretetre, sem az ország érdekére. A kis lány életéért, azért az alig feslő bimbóért nyujtott a ki ádáz kezét, és — elvette az eszét az apának.

A szomorú hír villámgyorsan terjedt el a városban. Az előkelőségek siettek részvétüket a palotában kitett íven tolmácsolni.

A miniszter az este a kályhába dobta az ivetket a nélkül, hogy csak beléjük is tekintett volna. Nappal és éjjel egyaránt nyugtalanul járta végig a tágas termeket s folyton csak a beteg gyermek ágyához tért vissza. Az anyának könnyebűlést nyujtott a sírás, de az ő szervezetében meghibbant valami; enni, aludni képtelen volt, ülni nem látta őt egy percze se senki. Folyton járkált a szobákban, ki nem ment a palotából. Mikor az orvostanárok közül valamelyiket jönni látta, eléje sietett, megragadta a karját és rekedt, parancsoló hangon rászólt:

— Mentse meg!

Éva az egészséges természet minden erejével küzdött az alattomos betegség ellen. Így mult el két nap. A harmadikon már az örülés környékezte az apát. Elrohant hazulról, nekemve, titkon. Nem hallgathatta tovább a fájdalmas hörgést. Hajnal előtt volt még. A néptelen utczákon végigrohant, meg vissza. De nem mert bemenni a palota kapuján. A bástyákra ment ki s a várhegy nyugati lejtőjén lement a Krisztinavárosba. Czéltalanul bolyongott ott is az utczákon. Szegény munkás nép, cselédek, vásárra törekvő kofák jártak még csupán künn, azok nem ismerték őt, noha jól a szeme közé néztek. Még az ismeretlen emberek előtt is föltűnt a bánat és fájdalom erős nyoma, mely arczán ült. A ház mesterek egymásután nyitogatták ki kapuikat, a szatócsok és pálinkamérők a boltjaikat. Ezek újságot olvasó emberek, kik képek után ráismernek a nagy urra és részvéttel néznek utána, hisz olvasták, tudják már ők is, hogy beteg a kis Éva.

De ő nem néz, nem lát senkit, míg valaki a karját érinti:

— Uram... jó nagyságos ur... adjon nekem egy-két fillért...

De ő rá sem hederített. Tán nem is értette, nem is hallotta az asszony szavait.

— Legyen irgalmas! Hisz az nem sok önnek. Csak két-három fillért kérek, nem kenyérre, nem nekem kell. Egy picizynke gyertyát akarok égetni a szent Szűz előtt... hogy... megmentsen... hogy mentse meg az egyetlen gyermekemet.

Már ekkor zokogásba fult az asszony beszéde.

Ezt megértette. Egy pillantást vetett a lesóványodott, megtört asszonyalakra benyult a zsebébe és egész csomó ércpézt szórt az eléje tartott tenyerébe.

Az asszony futva iparkodott a kémény-

seprőtemplom felé. Szinte öntudatlanul haladt nyomában a miniszter. A félhalmás templom főoltárának fokán leborult a szegény asszony, hogy elpanaszolja baját a Madonnának, kinek csodatevő képe oly szeliden néz le rája a ráma üvege mögül. Kőrje fogadalmi tárgyakat akgtattak a hálás hívek.

A miniszter gondterhesen megállt az oltár előtt. Perczekig szótlannal állt ott. A templomban nincs senki, még a könyörgő szegény asszony is haza sietett beteg gyermekét tovább ápolni. Csak a sekrestyés járt-kelt a szentegyházban, megtörölte az oltárok szerelvényeit a portól.

És az államférfi, a hideg skeptikus, a ki minden vallást gunyolt és fölöslegesnek tartott — nem, nem az, hanem a másik énje — a kétségbeesett apa ugyanazt tette, a mit a kopott asszony: az Isten Anyját kérte, hogy adja vissza neki a gyermekét és ő lemond mindenről, lemond a rangjáról, legyen minden álma, jövője áldozat, cseré a gyermeke életéért. Félt, hogy keveset kínál, megismételte az ajánlatot.

Némi megnyugvást oltott szívébe a templom áhitatos csöndje. De még sem mert hazamenni. Délelőtt mégis hazament. A tanár épen kifelé jött a szobából. Hevesen megragadta a miniszter kezét.

— Csodának nevezhetném. Még sehol sem mondtam le az életről, itt le kellett mondanom. De a kis lány leküzdötte a halált. Meg van mentve.

Bement. Felesége az öröm határtalan kifejezésével dőlt karjai közé. Ah, oly szép a világ, oly jók az emberek. Vigaszt hirdet és üdvöt még a néma, hideg fal is.

***

Elérkezett a nagy szavazás napja.

A képviselők közül csak a súlyos betegek hiányoznak, a miniszterek teljes számban megjelentek, a karzatokat zsúfolásig megtömi az érdeklődő közönség. Jellemző zibongása a tisztelt Háznak

ma valami vihart rejt méhében. Hirtelen csönd támad, mikor megszólal az elnöki csengő és a magas, szikár, ősz államférfiu megszólal:

— A pénzügyminiszter ur kíván szólni.

Halotthalványan kel föl ő excellenziája és beszél...

... Elbukott... Elbukott szégyennel, gyalázzal... mindenkorra, reménytelenül... Mély csöndben hallgatták meg, de ő képtelen volt okosan szólni. A legnagyobb igyekezettel sem válogathatta volna rosszabbul meg a szavait. Mikor elvégezte, azt a végső mondatot, mintha kegyelemdífűsül tartogatta volna a maga számára. Kitért a tombolás. Ellenségei és barátai egyaránt rátámadtak, az utóbbiak még izgatottabban.

Mert mit nekik az, hogy az ő személye elbukott? Őt magát ugyan nem siratja senki. Hanem hogyan okozhatott pártjának oly szégyent, oly pótolhatatlan kárt? Ő, a kinek éles esze valamennyi akadályt meglábolt!? A ki minden zavarból csak győzelmesen tudott kikerülni?!

Kocsija ismét ott áll a lépcsőház előtt, fölsiet a báró és egyenesen be a gyermeke szobájába. Az anya kimerülten aludt a kanapén. A gyermeket az ápolónő és kisasszony őrzik. Azokat kiküldi a szobából, ráhajol a kis betegre.

Nyugodtan alszik a kicsike. Sápadt ugyan, a szemé-alja fekete, de ütere rendesen ver, lélekezete könnyen folyik a rózsás ajkak között.

A báró odahajtja fejét a gyermeké mellé, arcát a párnákba temetve sir, gyermekéje óta ismét először... Könyei átmedvesítik a szőke fürtöket. Drága-gyöngy mindenik csöppje! Az öröm, a hála, a végtelen szeretet könyei azok... Pedig ma bukott el a parlamentben, ma vesztette el a politika istennőjének kegyét mindenkorra, ma fordultak ellene legjobb hívei, ma szünt meg jelentékeny ember lenni. Mégis az öröm, a hála, a végtelen szeretet könyei azok! *Karem.*

EGY FURCSA LÁTOGATÓ.

I. Előjáró beszéd.

Van egy sifonerem és egy papirkosaram; ezeknek a társaságában beköltöztem a nagy-utczában levő Krámer-féle házba. Ez a Krámer-féle ház tulajdonképpen egy nyomorult hambár, a melynek több rekesztéke van s ezeket a tulajdonos megfoghatatlanul szobáknak nevezi.

Kifizettem a hordárt és helyet foglaltam butoraimmal a «szobámban.» A sifonerem egyszerűen lenézett.

Előzetesen szebb házban laktunk.

Egy nagy borszék volt az ablakban, belé vetettem magamat és néztem a zivatart, a mely az ablakom alatt levő kertet hóval hintette be. Az idő alkonyatra járt; egy vén asszony jött be és tüzet rakott az ódon kályhában, rám mosolygott és aztán kiment. Volt valamikor egy jó öreg dajkánk Erzsi. — Szegény jó Erzsi! — A vén asszony hozzája hasonlított.

A kályhában csakhamar vígan lobogott a tűz s a falakon finom árnyak imbolyogtak és minél jobban berzengett odakünt a tél, annál jobban lobogott az öreg kályha tüze s minél szürkébb lett a téli alkonyat, annál jobban világított. Ha nem volna nevetséges, egyszer bizony egy kályhát választanék ideálomul a bölcsesség dolgában.

Morfondirozásomból valami zörej riasztott fel. Valaki szorgalmasan kaparta az ajtót, még pedig a kilincs alatt. Valami nagy macska lesz, gondoltam, vagy ha nem, hát kis kutya; menjen dolgára.

A kaparás azonban még szorgalmasabb lett, annyira szorgalmas, a mennyire csak egy kaparástól kitelik. Már megnezem, gondoltam, mi az ördögöt akar és egyáltalában mi az ördög akar vala-

mit. A kaparás azonban megszűnt. Egy pár perc múlva újból kezdődött, csak-hogy most már valamivel fentebb.

Ha ez így megy, utoljára még a háztetőt fogják kaparni és az idegessé tenne. Nem vagyok valami nyugodt vérű ember.

Gondoltam magamban, legyen ott akármí, de most egyszer s mindenkorra megijesztem, hogy elmegy a kedve az egész dologtól. Lábujihegyen az ajtóhoz mentem, csöndesen lenyomtam a kilincset és berántottam.

II. A furcsa látogató.

Az ajtón a következő dolgok estek be: egy dob teljes felszereléssel; egy hadi csákó, melynek a rózsája ismeretlen okokból nem létezett; egy puska feltűnően nagy kaliberral és rövid csővel, sajátos szerkezetű závarzattal; egy ágyú; egy teljesen ép főt krumpli; egy ibrik, a mely valószínűen csokoládés ibrik volt, minthogy a csokoládé a cipőmre ömlött belőle és sajátos melegséget okozott; végül egy tetőtől-talpig felfegyverzett punktumnyi férfiú és közvetlenül utána egy kalapskatulya.

A férfiú iszonyatos bögésbe csapott, megütötte magát. — Eszeveszetten emeltem fel a földről és beljebb vittem, a diványra tettem. A keze tele volt mindenféle játékszerekkel, a melyeket el nem bocsátott volna a világért. A könnyei bő mértékben potyogtak a különféle katonákra, bohócokra és komoly férfiakra, a kik féllábuknál fogva össze voltak markolva a kezében.

— Megütöted magadat, lelkem?

A lelkem még nagyobb bögést csapott.

— Hol fáj, édes kis barátom?

Az édes kis barátom összes embereit

az orrához emelte; ott fáj a lelkemnek; a mire a legiszonyatosabban elkese-redett.

Az orra csakugyan poros volt, kétségbevonhatatlanul poros és ha már régebbi idő óta laktam volna a Krámer-féle hambárban, egyáltalában nem tett volna nyugtalanná a rikoltása, mert a végén már rikoltott. Hanem így új lakó voltam s nem szerettem volna, ha mindjárt az első nap az a vélemény terjed el rólam a hambárban, hogy terhes családom van és brutálisan verem a gyermekeimet. Ennélfogva minden kitelhető elkövettem, hogy hallgatásra bírjam.

Kitünően tudok fűrészelni anélkül, hogy egyáltalában fűrészt volna a közelenben. Ezt én sajátos módon a nyelvemmel és a torkommal viszem végbe. Fárasztóbb, mint a valódi fűrészelés, az igaz; de hatásosabb.

Elővettem ezt a mesterségemet és beleizzadtam, de ő mégsem hallgatott, sőt a zaj is nagyobb lett mert a fűrészelés is csak adott valami hangot.

Igen szépen tudok fűtőlni, a mikor disponálva vagyok reá. Most disponálva voltam.

Ezt azonban mindjárt az elején félre kellett tennem, mivel ő azt hitte, hogy csúfolom és a második ütemnél formális üvöltésbe kezdett.

A homlokomat a hideg verejték kezdte kiverni. Oda mentem az ajtóhoz hallgatózni, hogy nem fordult-e még fel a ház erre a pokoli zajra.

Ezt is sértésnek vette. Hanyat vágta magát a diványon s elkezdett a lábával kalimpálni. Ismeretes kedélyhangulat-jelzés náluk; különben is, amint tapasztaltam, abban a helyzetben feltétlenül könnyebben jó az ordítás és mondhatom hogy ő fenéki kiaknázta ezt a nem mindennapi helyzetet.

Szóltam hozzá.

A hangom igen szelid, kellemes csen-

gésű, képes a legdúltabb kedélyt is lecsillapítani; de ő bedugta mind a két fülét.

A dolog kezdett skandalummá válni, kétségbeesett dühvel sétáltam fel s alá. Csak nem vihetem ki ilyen rikoltó üvöltéssel a folyosóra!

Egy mentőeszmém támadt.

Van nekem egy csalhatatlan szerem, a mely még soha sem csalt meg. Mindig feltétlen hatást értem el vele. Tudom mozgatni a fejem bőrét le és fel. A sógorom gyermekei valóságos bálványoznak érte s készek étlen-szomjan elnézni akármeddig.

Ide nézz, Róma!

Elkezdtem csinálni neki.

A hatás csakugyan nem maradt el: ő megszűnt rikoltva üvöltölni, később megszűnt üvöltölni is, rikoltani is, a végén meg elkezdett kacagni.

Kedves, édes volt a kacagása; úgy tetszett nekem, mintha aranyesengetyűk szólnának az ócska szobában s virágok fakadnának a télben, a meddig hangjuk elhallszik. — Elképzélhető, hogy kedvvel csináltam a dolgot.

Később felült, neki támasztotta a hátát a divány karjának és elkezdett rám komolyan figyelni.

— Taníts meg rá, bácsi.

Tettem magam, mintha nem hallanám.

— Taníts meg rá, bácsi!

Én csak produkáltam, de nem hallgattam rá.

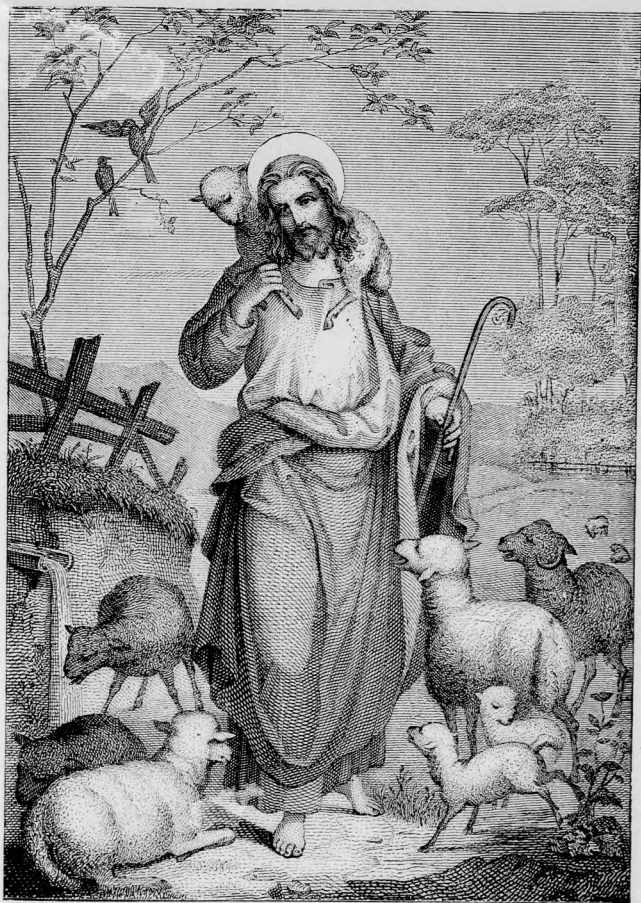
— Taníts meg rá, bácsi!!!

Egy nagy könyv volt a diványon, annak neki vetette a lábát s oly elképzélhetetlen hangon kezdett ismét egyenesen rikoltva üvöltölni, hogy majd a tarkómon fejeztem az egész fejemet.

— Ne sirj, lelkem kis barátom, ne sirj!

Haiotta is ő! Magam sem hallottam. A kétségbeesett düh ismét elfogott.

— Kidoblak a hóba, fráter!

«Én vagyok a jó pásztor.»

— Taaníts meg rááá, báácsi!

Becsületemre mondom, hogy magam is három esztendeig tanultam ezt a dolgot; hogyan tanítsam én meg ennek ma estve!

— Taaníts meg... buuu! ááá! áááii! buuu!!

— Na hallgass hát ide, rabló!

Azzal leültem szemben egy székre és elkezdtem produkálni a dolgot. A mig csináltam, addig hallgatót; a hogy megszüntem, azonnal rákezdte. Én hát «csináltam» a dolgot lelkiem szakadtából. A hajam szünetlenül járt le s fel, le s fel; a végén éreztem, hogy kezd már magától menni az egész odiózus ügy; azután éreztem, hogy a fejem is kezd magától járni; később láttam, hogy a szék és az asztal és divány és ő és a katonasága és a puskája és az egész világ kezd járni le s fel, le s fel. A végén lejöttek a csillagok és a nap és

azok is elkezdették ezt az örült le s fel való járást. És én mozgattam a fejemet, mozgattam, mozgattam le s fel...

Késő estve volt, a mikor magamhoz tértem; valószínűleg elvesztettem volt az eszméletemet. Fájt a fejem, rázott a hideg, nyomorultul éreztem magamat.

A diványon ott feküdt a kis gazember; arczocskája a föliánsan nyugodott, a katonáit gonosz kis szívéhez szorította; ugy aludt mint egy angyal, mint a bunda.

Felöleltem onnan; nem állhattam meg, hogy meg ne csókoljam édes meleg kis arczát. Ő kinyitotta félig a szemét és rám mosolygott. Hamis szemcsillagai voltak, barnák és fényesek, mint egy egérkének.

— Jerünk haza, fráter!

Behunyta a szemét és odasimult hozzám.

Kovács Dezső.

FIAMNAK

Édes kicsi fiam.
Szerelem virága,
Ködös éjszakámnak
Méla holdsugára!
Jer szivemre, édes,
Jer, lelkiem jobb fele
Ülj le az ölembé.
Ártatlan lelkedbe
Hadd pillantsak bele!

Ennek a két szemnek
Kaczagó sugára
Az én boldogságom
Hajnalhasadása.
Megijful a lelkiem.
Hogyha belenézek,
Föltámadnak benne
Régen elmúlt évek,
Elhantolt remények!

Miért nézel úgy rám
Kérdő tekintettel?
Mesét vársz tán tőlem
Teli tündérékkel?
Nem tudok én mesét.
Se vigat, se szépet.
Rég elnémitotta
Ajkamát az élet...
Elfogyott az ének!

Menj el kis anyádhoz.
Ha mesére vágyol!
Majd ő mesél néked
Egy bolondos párról,
A ki gyermekékszszel
Vigan összeállott,
S lehozott az égből
Sok, sok boldogságot...
Egész mennyországot!

j. c.

NERLI MIKLÓS KENYEREI.

Irta: Anatole France.

Az Urnak ezerötszáz és hetedik esztendejében élt Firenze nemes városában egy bankár, névszerint Nerli Miklós. Mikor az óra terzát ütött, már az íróasztalnál ült s mikor nonát ütött, még mindig ott ült s írta egész nap a számokat tábláskáira. A szent római birodalom császárijának is adott kölcsön pénzt. S hogy az ördögnek magának is nem adott, az csak azért volt, mert félt, hogy ez az ur, a kit gonosznak neveznek s minden fortélyban járatosnak mondanak, meg fogja csalni. Nerli Miklós vakmerő és gyanakvó volt. Nagy vagyont gyűjtött össze, sok embert tett tönkre s ezért Firenzében nagyrabecsülték.

Olyan palotában lakott, melybe az Isten áldott világossága csak szűk ablakon át szűrődött be s okosan tette, mert a gazdag ember háza olyan, mint a fellegvár s a kinek sok marhája van, jól teszi, ha erőszakkal védelmezi azt, a mit cselvel szerzett össze. Nerli Miklós palotáját tehát vaskorlát s lánczok őrizték. A termek falait gyönyörű képek díszítették, melyek asszonyok alakjában ábrázolták az erényeket, ősz szakállal a pátriárkákat, a prófétákat s Izrael királyait. A függő bolthajtások freskói Sándornak s Trisztánnak történetét mondták el, úgy, mint a hogy a novellákban van előadva. A városban Nerli Miklós jámbor alapítványokkal fitogtatta a gazdagságát. Kívül a város falán ispotályt építtetett, melynek kőből faragott s tarkára festett homlokzata élete tisztessé cselekedeteit tárta a néző elé; hálaül azért a pénzért, melyet a Santa Maria Novella templom befejezésére áldozott, arcképe ott függött a kórus falán. Meg lehetett ismerni vörös posztósapkájáról, perémes vammászáról, zsirtól pufók, sárga arczáról, élénk, apró szemeiről. Az oltár másik oldalán függött feleségének a képemása, áhitatosan térdre borulva, tisztelteméltó, szomorú arcczal s olyan ridegen, hogy mindenki azt hitte volna, ez az asszony soha senkivel jót nem tett.

Nerli Miklós a köztársaság polgárainak a javából való volt; soha szavát a törvény

ellen föl nem emelte, soha nem törődött a szegényekkel s azokkal, kiket a hatalmasok pénzbírsággal vagy számkivetéssel sújtottak. Semmi nem csökkentette a városatyák szemében azt a nagyrabecsülést, melyet Nerli Miklós a gazdagságával szerzett az emberek előtt.

Egy téli estén a bankár később tért haza a szokottnál s ekkor palotája kapujában félmeztelen koldusok csapata vette körül, kik kezüket nyújtották eléje.

Kemény szavakkal utasította vissza őket. De a koldusok az éhségtől mohók és arczátlanok voltak, mint a farkas. Körülállták s esengő, durva hangon kértek kenyeret. Nerli Miklós már lehajolt, hogy követ vegyen föl s közéjük hajítsa, mikor szolgálinak egyike jött s kosarat hozott fején, telve fekete kenyérral az istállóban, konyhában s kertben dolgozó szolgálhad számára.

Magához intette a legényt s két kézzel markolva bele a kosárba, a szerencsétlenek közé hajigálta a kenyeret. Aztán bement házába, lefeküdt s elaludt. Álmában megütötte a guta s oly hirtelen halt meg, hogy még az ágyában hitte magát, mikor már ott volt, «hol sötétség vagyon, sirás s fogaknak csikorgatása». Szent Mihály arkangyalt pillantotta meg, fényből övezetten, mely testből sugárzott ki.

Az arkangyal mérleget tartott a kezében s az egyik komponába rakott egyet-mást.

Mikor Nerli Miklós a mérleg megterhelt komponájában észrevette az özvegyek kincseit, melyeket zálogban tartott magánál, a tallérokat, melyeket csalással szerzett s a ritka, régi aranypénzeket s lázsiásokat, melyekhez उसora révén jutott: megtudta, hogy a mit Szent Mihály előtte mérte, az az ő most már véget ért élete. Figyelmes s nyugtalan lett.

— Messer San Michele, — szólt, — ha ráarakod az egyik komponára mindazt a kincset, a mit életemben összegyűjtöttem, kérlek, tedd a mérleg másik felére a kegyes alapítványokat, melyekkel jámborságomat oly fényesen bizonyítottam. El ne felejtst

se a Santa Maria Novella székesegyházat, melynek költségeihez majd egyharmadával járultam hozzá, se a város falain kívül álló ispotályt, melyet egészen a magamébol építtettem.

— Ne félj — felelt az arkangyal — nem fogok semmit elfeledni.

S ragyogó kezével rátette a mérleg másik karjára a Santa Maria Novellát s a festett homlokzatu ispotályt. A mérleg meg sem mozdult.

A bankár szorongani kezdett.

— Messer San Michele, — kezdte újra, — keress csak tovább, kérlek. Nem tetted rá még a mérlegre sem a San Giovanni templom keresztlő-medenczéjét, sem a San Andrea templom szószékének faragványát, mely Krisztus Urunk kereszttelészt élet-nagyságban ábrázolja. Pedig ez a munka nagy pénzembe került.

Az arkangyal rátette a mérlegre a szószék-et is, meg a keresztlő-medenczét, de a kompona csak nem akart súlyedni. Nerli Miklós érezte, hogyan ül ki homlokára a hideg veríték.

— Messer arkangyal, — kérdezte, — biztos vagy arról, hogy a mérleg nem hibás?

Mosolyogva felelt San Michele, hogy a mérleg, bár külsőleg olyan, mint a párisi zálogosoké s a velencei pénzváltóké, mégis egészen jól mutat.

— Hogyan? — nyögte Nerli Miklós holthallaványan, — a székesegyház, a szószék, a medence s az ispotály összes ágyaival nem nyomna többet, mint egy szalmaszál, mint egy tollpihe?

— Látod, Nerli Miklós, — szólt az arkangyal, — gonosztetteid sulya mostanig

sokkal nagyobb, mint a mennyit jócselekedeteid nyomnak a latban.'

— Tehát pokolra jutok? — kérdezte a firenzei vaczogó fogakkal.

— Türelem, Miklós, — felelte Szent Mihály, — türelem, még nem végeztünk. Ez még itt van!

S fölvette azokat a fekete kenyereket, melyeket a bankár aznap este hajgált a szegények közé. Bele dobta őket a jöttek komponájába, mire ez hirtelen megsülyedt, míg a másik fölemelkedett. Nem billent a mérleg sem jobbra, sem balra s a nyelve azt mutatta, hogy a két suly egészen egyenlő.

A bankár nem akart hinni a szemekinek.

Az arkangyal így szólt:

— Látod, Nerli Miklós, nem való vagy sem az égbe, sem a pokolba. Eredj, menj vissza Firenzebe s szaporítsd a kenyerek számát, melyeket éjjel, mikor senki sem látta, a magad kezével szórtál a szegények közé s akkor meg fogsz menekülni. Mert a mennyország nemcsak a bűneit megbánó kulfárnak s a vezeklő bűnös asszonyoknak nyílik meg. Isten irtalma határtalan, meg tudja menteni még a gazdag embert is. Légy te ez a gazdag. Szaporítsd a kenyerek számát, melyeknek sulyát itt látod a mérlegemben. Eredj.

Nerli Miklós fölébredt, az ágyában volt. Megfogadta, hogy követi az arkangyal tanácsát, szaporítani fogja a szegények kenyereit, hogy bejuthasson egykor a mennyeknek országába.

Három évig élt még a földön s ez idő alatt irtalmas szívű volt a szegényekhez, temérdek alamizsnát osztott szét. Azután bizony bevált rajta az arkangyal ígérete.

SZAPÁRY PÉTER BÖRTÖNE.

Vajjon hányan tudják a nagyközönség köréből, hogy a főváros környékén mennyi igazán érdekes és nevezetes történeti emlékünknél van, a melyet érdemes megtekinteni. Hányan látták vajjon a pompás fekvésű Érd községben, a mely alig egy órányira van Budapesttől, Mátyás király híres Kutya-várát, a Szászalmot, a legnagyobb római

sáncokat, a római nagy utat és a miről most kissé bővebben írni akarok, Szapáry Péter börtönét és azt a helyet, a hol Hamza-bég szántatott a magyar főúrral?

Pedig Szapáry Péter históriáját ismeri mindenki s az elemi iskolák olvasókönyveinek is a legkiválóbb olvasmánya a ke-

gyetlen bég és a hős nagylelkű magyar főr története.

És a történet színhelyét alig ismeri valaki, bár mondom, itt van a főváros szomszédságában, alig egy órányira egy olyan községben, a mely természeti szépségekben is gazdag.

Nem röstellem bevallani, hogy magam is csak most fedeztem föl ezt a dolgot a Wimpfen grófok érdi kastélyában, a hová barangolásom közepette véletlenül tévedtem el.

A dunamenti Érd község közepén áll Wimpfen Simon gróf kastélya, a mely az év legnagyobb részében elhagyottan, lakatlanul tekint le a Dunára.

A kastély maga is érdekes történeti nevezetesség. Valamikor az Illésházyak fészke volt s a család czimere még ma is meg van a kastély pinceszében. Azóta sok gazdát cserélt a kastély. Az Illésházyaktól Lilien báró kezére került, majd Battyányi Fülöpé lett, azután Sima Simon báró vette meg s ő tőle örökölte unokája, mai gazdája, Wimpfen Simon gróf az érdi várkastélyt.

A római nagy sánczok oldalában fekvő kastély Budavár visszafoglalása előtt török erősség volt, a melyet a budai pasa parancsnoksága alá rendelt Hamza bég építtetett elővédül s az egész községet elepte a török. Az akkor tiszta magyar lakosság nagyrészt kipszították, mecseteket, török épületeket építettek. A nagy mecset tornya még ma is teljes épségben fönáll s régebben a Gül-Baba sirjához zárandókló törökök el nem mulasztották, hogy meg ne tekintsek Hamza bég mecsetjét is.

Érd község határában került össze egyszerű Hamza bég csapata Szapáry Péter csapatával, a mikor a harez Szapáryra néve szomoruan végződött, mert a jóval nagyobb török csapat szétverte az ő seregét, maga pedig Hamza bég fogságába került. A történetet nem folytathatom tovább, mert az benne van minden iskoláskönyvben, de a történet helyéről, a melyet kevésbbé ismernek, elmondok egyet-mást.

Szapáry Péter gróf börtöne Wimpfen gróf kastélya alatt van. Teljesen ép, de bizony semmi sem jelzi a nevezetességet.

A kastély udvari folyosójáról nyílik a

pincze ajtaja. Vagy tizennégy lépcső visz le a pinczébe, a mely Magyarország egyik legnagyobb pinczéje, mert mértföldekre terjed. Törökök csinálták a pinczét börtönöknek, a miről tanuságot tehetnek a kisebb-nagyobb fülkék s török építkezés nyomai.

Szapáry Péter börtöne, a hol annyi ideig kínozza a kegyetlen bég a magyar fúrát, nincs messze a pincze bejárásától. Huszharmincz lépésnyire a lépcsőtől megállt kalauzom, Mung ur, a kastély kulcsára s rámutatott egy nyílásra, a mely valami sötét üregbe nyílt.

— Itt van Szapáry börtöne.

Beléptem az üregbe, a melynek levegője majd megfojtott. A gyertyák világánál jól láthattam minden részét, hiszen, ha harmannegyen beállnak az üregbe, már tele van.

Kőralaku, talán két lépés kerületi lyuk ez: másnak nem lehet nevezni. Hatalmas kövekkel kirakott falairól csöpögött a víz s a nehéz dohos szag megakasztotta lélegzésemet.

A nap áldott világának, a mely oda fön a május minden szépségében ragyogott, nyoma sincs. Szuroksötétég uralodik itt és ablaknak vagy valami más világító nyílásnak nyoma sincsen. Most egy szeleő lyuk vezet föl a cselédszobák alá s innen jut valami levegő a pinczébe.

És itt kínozza Hamza bég Szapáryt, itt töltött hónapokat a magyar fúr, ebben a pokolbeli üregben, a hol közülünk bárkit néhány órai rabság nyomorekká tenne.

Egy-két órára kiszabadult innen Szapáry Péter, de csak azért, hogy jobban megkínózzák. Ha kivitték a föld alól, akkor Hamza bég befogatta ekébe egy számar és egy ökör mellé s a kastély fölött földszántatta vele a földjét.

Itt jó darabon a hegyoldal elveszti lankás formáját és síksággá lapul. A szájhagyomány szerint Szapáry Péter szántotta ilyen síksággá a hegyoldalt, a mely ezelőtt meredek volt. Buja zöld fü sáradzik a lábam-alatt. Olyan dúis, olyan buja, hogy térdig süpped bele az ember. Nem csoda: a véres magyar verejték öntözte a földet.

Mikor a török erősség az Illésházyak kezére került, a nádor várkastélyt építtetett helyére s kisebb-nagyobb átalakítások után

ma is ott áll az érdi római sánc oldalán.

A pincék, a börtönök változatlanul meg vannak. Biztos hely volt a rabok számára s benne a legbiztosabb Szápáry Péter börtöne. Annakra biztos ez a hely, hogy Sima báró a 66-iki háború alatt Pozsonyból Érdre vitette roppant kincseit és Szápáry börtönébe rejtette el. Az üregajtó nyílását be-

falaztatta s itt ugyan senki sem keresett volna kincset.

És a magyar vitézség és hőselelkűség helyének emlékét ma nem jelzi egyéb a száj-hagyománynál, a mely apáról-fiura száll s bizony mindinkább homályosodik, pedig nem ártana jobban erősíteni bennünk történeti emlékeink iránt való kegyeletünket.

DAL A „MÁS”-RÓL.

(Egy boldogtalan férj monológja.)

Nem! Nem! Tovább el nem birom.
Kjöntennem kell a kinom.
Ha másképp nem, a papíron,
Hol a betűk fekete gyásza
Búmat példázza, magyarázza —
Belkemnek fán lehül a láza?!

Tehát kimondom kereken:
Ha van is hű nőm, gyerekem,
Mégis a lét pokol nekem!
Van annyim, hogy jómódban éljek,
Betegségtől, gondtól nem félek,
Mégis keserv nekem az élet!

Féltékenységre sincs okom,
Szépen fejlődik magzatom,
A sorsot mégis átkozom.
Sőt az anyósom is derék,
Zsuzsi jóra való cseléd —
«Más» rágja szívem belsejét.

«Más!» Ismeritek ezt a szót?
Nem tudok hozzá foghatót!
Szótárba sincs bizonyítatöbb.
Ha hallom, már megreszketek,
Egész testem-lelkem beteg,
Akár le is fekhüdhetek.

Oh ez a szörnyű, szörnyű «más»,
Milyen kegyetlen egy csapás,
Nekem korai vermet ás!
Már boldog vőlegény koromba
Ez a «más», ez a csúf, goromba
Űrmöt vegyített a boromba:

Hogy mátkámmal tervezgetünk,
Nászutazást hová tegyünk,
Egy falu, mondom, jó nekünk!
Akkor először felelé
S két szeméit köny megtele:
«Más» mért megy Olaszhon felé?!

Oh mért engedtem akkoron?
Tán enyhébb volna most sorom!
Meg is bűnhödtem százszoron.
Legfontosb kérdés a lakás.
Javalltam: Elég két szobás!
Nőm sirt: Hozzá mit szólna «más»?

Nem nyaralunk még az idén,
Ajánltam és ő hevenyén
Rám szól: «Más» mind fürdőbe men!
Megélünk zsúr nélkül, szívem,
Jegyzém meg neki szeliden.
«Más» tarthat és csak ép mi nem?!

Hál' Isten! megjött a gyerek.
Most biztosan remélhetek
Új és nyugodtabb életet!
Oh mily alapos tévedés!
Mi eddig volt, az mind kevés,
Most dült csak rám a jégverés:

«Más» boldog, ha gyereke bög,
Csodálja benne a tüdőt
S gyönyörrel elringatja őt.
«Más» apa rögtön odavan,
Ha a kicsike nyugtalan.
Éjfélkor orvosért rohan.

«Más»-nak nem tetszik más gyerek,
Csak magáéval enyeleg,
Bámulva, mily szép, mily remek!
«Más» gyereke bársonyba jár,
játéka van egész határ,
A pénzért «más» nem mondja kár!

«Más»-nak türelme nem szakad,
Ha a baba szót nem fogad,
De lelkire beszél sokat!
«Más» nem kívánja, hogy neje
Magát örök-minden este,
Gyerekszobába temesse!

«Más» nem busul, «más» nem nevet,
«Más» nem duzzog minden felett,
«Más» a sorsán nem kesereg.
«Más» így teszen, «más» ugy teszen,
Ezt hallom szünes-szüntelen,
Belegabalyog már eszem.

Miként egy raj gonosz darázs,
Fulánkjuk égefő parázs,
Ugy dong körülöm ez a «más!»
S ha már a hideg is kiráz,
Ném csillapítva magyaráz:
«Más»-t mért nem bántja ez a «más»?!

L. H.

KÉPEINK

«**Én vagyok a jó pásztor**, a ki életét adta juhaiért. Én vagyok a ti Istentek, a ki titeket teremtett, megváltott, föntart, rólatok gondoskodik. Nem ti választottatok engem, hanem én alkottalak benneteket, hogy enyéim legyetek. Mikor veszni láttalak titeket, mikor romlásba futottatok és én azt láttam, nem hagytalak el titeket, hogy hadd veszszetek, hanem elmentem közétek, hogy megmentsélek. Mert nekem mindörökön közöm van hozzátok. Ti ismeretek engem. Vannak ugyan, a kik nem ismernek; de azokat is fölkeresem és magamhoz vonzom és ők jönni fognak. És együtt leszünk mindannyian, kiket szeretek és én veletek maradok minden időkig...»

Római képek. Mikor e sorokat írjuk, ezeröt száz honfitársunk, köztük a főpásztorok és a magyar katolicizmus legkiválóbbjai odajárnak az örökvárosba, hogy

hódolatukat mi helyettünk is bemutatassák az Egyház fejének. Utolsó számunkban bemutatuk Szent Péter templomát, mai számunkban azt a három templomot mutatjuk be, melyekben az ugynevezett «szentkapuk» vannak. Az antik építészet remeke mind a három, telve a kereszténység legdrágább ereklyéivel. A magyar nemzeti zárandoklat április 28-án járult a pápa elé.

Az édes. Alig, hogy kilátszik a földből, már tudományyall foglalkozik a kicsike. A betüvetés mesterségét tanulja. 32 betűben azt a kulcsot, melylyel aztán fölnyithatja a titkos helyeket, hogy lelkének vigaszt, elméjének szórakozást, szívének életet keressen a könyvek tartalmából. Csak jól használná mindig! és jóra! Hogy sohse nyitná föl vele azokat, miktől kétely, igaztalanság, tévedések lehe ömlik majd felé: a rossz könyveket.

SÓHÁJOK

I.

Tudja a rét minden virágszála,
A nagy erdő minden öreg fája,
Mennyit sírok keservesen érte,
Milyen nagy a szívem szenvedése.

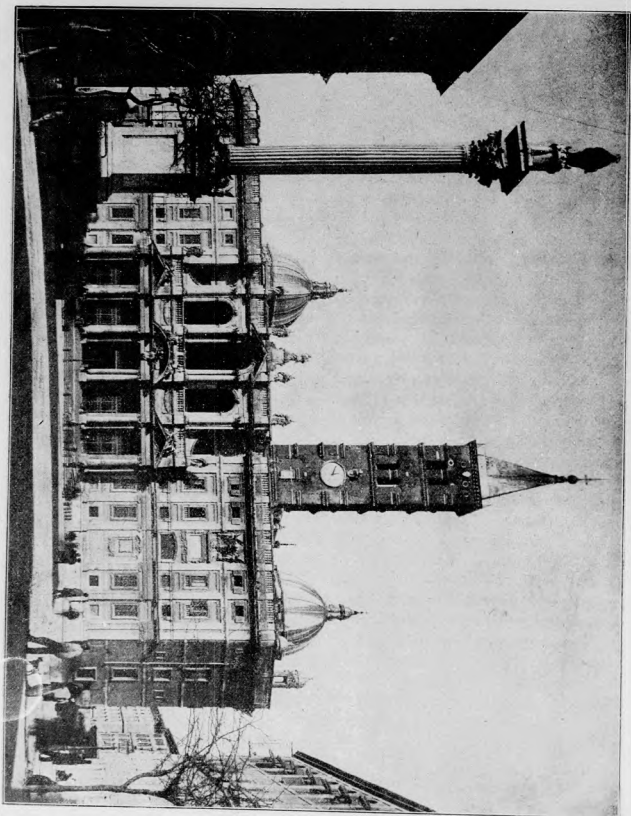
S minden kicsi virága a rétnak,
Minden fája a nagy erdőségnek,
Megvizgatal édes festvér módra,
Csak ő neki nincs hozzám egy szója.

II.

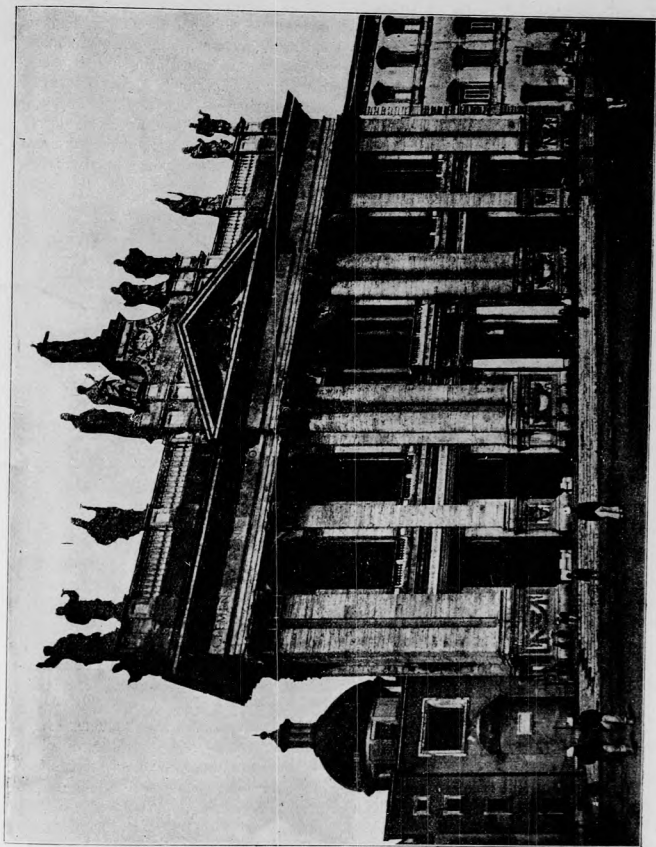
Csak irok, irok, egyre irok
Hozzád szerelmes verseket.
Hiszem, hogy a szivedig érnék
Pedig tán kacszags engemet.

Királynak érzi, mig nem éhes,
Magát az ábrándos bolond.
Kacszagi, kacszagi ki, hoghya tetszik.
De soha, soha meg ne mond.

Pataki.

Havi Boldogasszony temploma Kőszegen.

A lateráni szent János-templom Róúában.

MŰVÉSZET

Uj darabok.

A lefolyt hét meglehetősen zajosan indult. Valóságos szenzáció, két nyári színház megnyitása, bemutató előadás és a többi.

18-án, szerdán, lépett föl a Vigszínházban Jászai Mari asszony; a lapok egyhangulag jelezték a viharos sikert, de mindnyájan megegyeztek abban, hogy a nagy tragika ez otthon-változtatása mégiscsak nagy csapás a magyar művészetre. Racine egyik hatalmas alkotásának, Phédrának czimszerűepében köszöntötte őt a közönség, de bármit jóslgassunk is az egetverő tetszésből, azt mindenesetre be kell vallanunk, hogy aggdóva láttuk a nagyasszonyt a Vigszínház bámulatosan gyöngé művészgardája között. Meglátszik, hogy e falak eddig ugyan csak zárva voltak a klasszikus művészet számára.

*

Ritka vendéget látott díszes kajlékában az Opera. *Siker* istenasszony látogatott be minap a «Zulejka» bájos keleti motivumu bailet bemutató előadására. A három fölvonásos csinos apróság nem épen eredeti, de ügyes és hatásos meséjéhez irt fülbe-mászó, poetikus muzsikát Stern Ármin az amateur zeneszerző. A darab rendkívül szíves fogadásra talált, ebben azonban nagy része volt az igazgatónak is, mert szinte szokatlanul díszes kiállítással indította utnak a bailetet.

*

Ha csak kicsit nagyobb gonddal kerégt volna a Magyar Színház vezetősége az újabb francia operettek között, ugy lehet «Veronka» premijéje után azt irhattuk volna a referáda élére: «a francziák diadala avagy az angol zene alkonya». Tény, hogy közönségünk, mint mindent, a mi nem természetes, úgy végre a páváskodó angol operetteket is megunta s érdeklődve várta a jóhírű francia Messenger új operettjét is. A Magyar Színház művészgardája is megtett mindent, egynéhány ráadásával és betoldásával tán tul is lótt a czélon, még sem

érte el a várt nagy sikert. A librettó Vanloó szerezte, Makai Emil és Molnár Ferencz fordították ügyesen, de a szöveg sablonosságán és szürkeségén nem sokat segíthettek. Meg azután, mintha Messagert is erősebbnek ismertük volna? Noha sok helyen, igaz, ma is rákacitunk a régi virtuózra. Az ügyes játék különben jó időre műsoron tarthatja a különben gyöngé munkát.

*

Megnyitotta kapun a Kisfaludy Színház is s beköszöntöül színe hoz tabennek, már nem tudom micsoda «—izmus» dicsőítésére irt drámai prológusát: «Mikor a halottak föltámadnak», mely ha másra nem, de jó volt arra, hogy egy erős akaratú, fiatal színészno meglepő sikert érjen el czimszerűepében.

A nyár közeledtét hirdetik a Városligeti Színkör vörös színlapjai is, melyekről a külteki közönség régi ismerős bohózatai kiáltanak le a publikumra.

Jecras.

Shakespeare. Először április 27-én adták a Nemzeti Színházban. Zigány Árpád műve, a ki szeretettel és mély érzéssel merült el a nagy britt költő tanulmányozásába, a ki már rég nem az angoloké, hanem az egész viláé. De nem az elismert nagy költőt szerepelteti Zigány, hanem küzdelmes pályájának nehéz, gyötrő kezdetét öntötte drámai formába, a mikor még nyomorgó kis komédiás volt Shakespeare. És sikerült neki a jellemzés, szerkesztés, jelenetezés egyaránt. A darab hangja, beszédmodora valóban kiváló.

Maga a dráma a nagy költőnek és egy színésznoének szerelme körül forog olyan környezetben, melynél szellemesebb, gazdagabb, tündöklőbb soha, a világ semmi társasága nem volt. A darab legjobb ötlete az, mikor Mackenzie lordot leleplezik. Ó ugyanis fölismervén Shakespeare tehetségét, darabot irat vele és előadatja, mint a saját szerzeményét. Romeo és Juliát adják épen, a mikor megesis a balszerencse, hogy a darab hőst játszó színész rézegen

képtelen az előadást folytatni. A színház közönsége Mackenzietől, az álszerzőtől kívánja, hogy játsszon ő tovább. Ekkor áll elő Shakespeare, hogy ő írta a darabot és ő játsza Romeót. Mindenkit elragad művészetével s a jelenlevő Erzsébet királynét ép úgy elbűvöli, mint a lordokat. Így kerül aztán a királyi udvarba, hol nemsokára a hatalmas fejedelemszony haragját vonja magára azzal, hogy elszavalja egy balladáját Stuart Mária lefejeztetéséről, a miért a királyné halálra ítélte őt. Shakespeare nem kér, a királyné önként ad neki kegyelmet. A hálás költő ihletten jóslatot mond:

Im látom a tündöklő századot
A nagy Erzsébet dicső századát:
De elborul, káprázik a szemem,
Nem nézhetem, a nagy fény megvakít!
Oh képzelt, repülj sasszárnyakon
És jósold meg a fényes nagy jövőt,
Mikor miénk lesz majd a félvilág
S a tengereken a britt uralkodik...

Ezzel végződik a darab, mely egyszerűségével és erejével hatott a közönségre.

S. K.

A **párisi világkiállítás** magyar termeit a melyek már befejezésükhöz közel vannak, néhány nap múlva megnyitják. Az itt elhelyezett magyar kiállítás rendkívül érdekes és értékes. Ismert mesterek mellett fejlődő talentumok is bő teret kaptak itt. Horovitz Lipót arcképei föltünést főgnak kelteni. Az ő esetje alól kerültek ki: Pulszky és Nathausen Zsófia képei. Utóbbi kép Munkácsi két tájképe között van elhelyezve. Ezek a tájképek utolsó eszetvonásai a boldogtalan nagy mesternek. Benczur kiállítása közül különösen két kép kelt föltűnést: Budavár visszafoglalása és Schlauch biboros arcképe. Szép tájképeket állított ki a fiatal Michalek is, továbbá báró Mednyánszky is; érdekes munkás tanományfó a Fényesé, Litzemayer ismert képét «Szent Karolina fákat ültet» állítja ki. A portrait-festészet terén legfigyelemreméltóbb László Fülöp kiállítása. Itt láthatók a mester legújabb képei: a pápa és Rampolla biboros. Ezeken kívül Hohenlohe képe is hivatalosan lesz becsületet szerezni László művészi

esetjének. A magyar termek mellett van a horvátok mű-kiállítása is, a mely a horvát nép komoly művészi törekvéseiről tesz tanuságot.

Politikai színjáték. Egyetlen egyszer Ernest Blum is megpróbálta, hogy sikra szálljon Aristophanesszel és a politikai színjátékot hozza a világot jelentő deszkákra. Hogy hogyan járt vele, elbeszéli a «Journal d'un Vaudevillist» legújabb számában. Mikorában a császárság liberálisnak vallotta magát, — Alexander Flan és én arra az ideára jöttünk, hogy politikai, aristophanesi darabot írunk a Delasements Comiques számára.

Ugy vélem — szólottam Flanhoz — hogy most lesz a legalkalmasabb ideje, hogy megmondjuk véleményünket a dolgok ez időszerteni állásáról a közönségnek, a mely ugy is vár erre. És Flan ekként válaszolt:

— Én is úgyhiszem, hogy most van erre a legalkalmasabb pillanat.

Munkához láttunk tehát, kezdettől fogva pompás eszménk akadt: a mit el akartunk mondani, idegen országban játszót, olyan gerolsteini herczegség féleiben. Sari, az igazgató, a ki körömszakadig bonapartista volt, — korzikai is, meg aztán atya hozta vissza Elba szigetéről a császárt — mosolygott a dologhoz, de mert elvileg soha sem akarta befolyásolni a költőt, ránk hagyta eszménket. Darabunk a törvényhozó testület egy ülését mutatta be. M. de Morny volt ekkoriban annak elnöke, darabunkban tehát elneveztük M. de Mornifnek. A parodizált ülésen mindenkit kigunyoltunk: a jobboldalt, a balt, a miniszteri padot. Mikor fölolvastuk művünket Sarinak, csak annyit szóltot:

— És a cenzura? Nem félnek tőle?

— Mit kifogásolhat, hisz idegenben játszik a darabunk.

— Mindegy, én tartok a cenzuratól és épen azért kérem, engedjék, hogy némi változtatásokat tegyek. Megengedik, hogy egy kevésse gondolkozzam e fölött.

És Sari az ő apró változtatásait a következőkben kívánta megtétetni: a törvényhozó testületből részvénytársaság közigyelése lett, Mormiflet most Anatollá keresztelte át.

Miért? Sohasem tudtuk meg. A gyülekezetben is volt jobb és balpárt, de csak annyiban különbözött egymástól, hogy a jobbpárt kisebb osztalékkal is megelégedett, az ellenzék meg nagyót követelt.

— A czélzás elég világos lesz, — szólott hozzánk Sari, a ki elvégre mégis csak az igazgató volt s nekünk alkalmazkodnunk kellett hozzá. Mikor azt észrevette, még tovább ment és azt ajánlotta, hogy a himneműi részvényeseket — nőneműekkel he-

lyettesítsük, a kiknek elnöknője a szép Adél nevet kapná.

Jónak találtuk az eszmét és ebben az értelemben újra átdolgoztuk a darabot. Sari aztán az átdolgozott darabot elébe terjesztette a cenzurának, mely rövid uton — törölte az egészet azzal az indoklással, hogy a részvényesek közgyűlése, a hol dividendát osztogatnak, komoly dolog, — nem szabad kifigurázni. Ez aztán kiábrándított bennünket abból az ambízióból, hogy Aristophanes örökébe lépjünk.

☞ IRODALOM ☞

Vig ember bus meséi. Irta *Krudy Gyula*. Szerző nevét régóta és előnyösen ismerjük a lapok tárczahasbjairól, így új könyvét őszinte érdeklődéssel forgattuk. Várakozásunkban nem csalódtunk; Krudy kedves, ügyes, modoros elbeszélő, kinek legerősebb oldala a jellemfestés. Amint alakjait egynehány vonással alaposan megrajzolja, valóban művészi. Sajnos, éppen a legsikerültebb darabok mutatják, hogy a meseszöveg gyöngye oldala Krudynak, de kívánjuk, hogy haladását e téren is még sokszor mutathassa. Az alakjával és kiállításával is föltűnő kötetet a Légrády testvérek adták ki.

A pápaság egyetemes története. Irta Goyan Gy. fordította Kubinyi Viktor. Nincsen olyan intézmény melynek több fanatikus ellensége, több ócsárlója, gyalázója volna, mint a pápaságnak. Századok óta napjainkig az ugynevezett «nagy történetírók» és «fölvilágosodott nagy szellemek» sűrű sora rongtot elkeseredett dühvel Szent Péter kösziklájának s azért az még ma is áll rendületlenül, a minthogy állni fog az idők teljéig, Mikor a moeskolódások egész özöne árasztja el a világot, jól esik olyan munkát olvasnunk, mely nemcsak minden támadást, rágalmat visszaver, hanem istenadta tollal bizonyítja be és mutatja ki a pápaság isteni eredetét és örökkévalóságát. E könyv nem az, a mit a legtöbb ily című munka rejt magában, évszámok, események száraz halmaza, nem; hanem megkapó és mégis hű előadása a letűntévszázadok zivatarjainak, lelkes elmon-

dása annak, hogy mi mindent tett a pápaság, az egyház — *mert ubi papa — ibi ecclesia* — a letűnt 1900 esztendő alatt s ezek után Goyan tisztán történelmi alapon is kimutathatta: mi lesz a pápaság a jövőben.

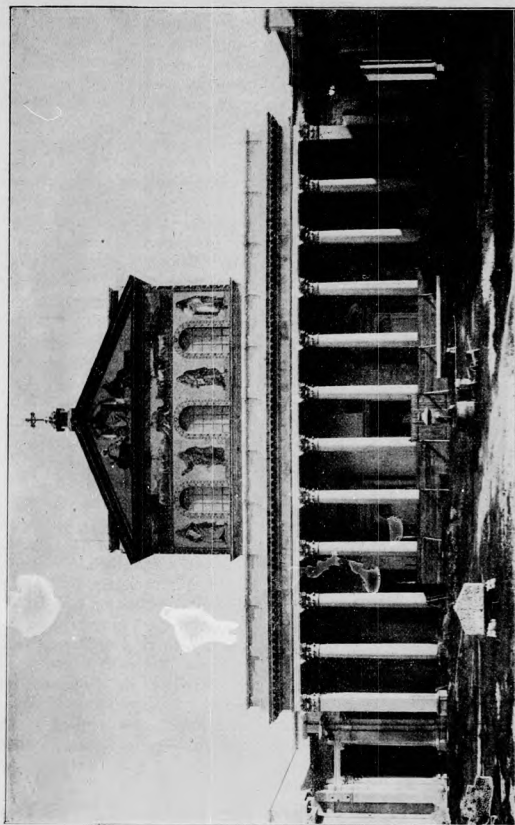
Orczy Tekla imakönyve. Az Athenaeum kiadásában remek imakönyv jelent meg. Lévai Mihály tanfelügyelő áhitatos, költői szépségekben gazdag imáit Orczy Tekla bárónő színes szelrajzai díszítik. A valóban értékes imakönyv tíz százalékát a szerzők a csángó iskolák fölsegitésére fordítják.

A tartalmas szép kötetet Kubinyi Viktor fordította, a kinél a munka megszerezhető. Ára 4 korona. —át.

Magyarország tisztí czim- és névtára. A m. kir. központi statisztikai hivatal szerkesztésében megjelent Magyarország tisztí czim- és névtára az 1900-ik esztendőre. A négy alapossággal összeállított vaskos kötet ára 12 korona. Megszerezhető minden könyvkereskedés utján.

Id. Dumas Sándor irodalmi tevékenysége által kimutatta, hogy 2160 egyének adott foglalkozást az által, hogy a tollat oly szorgalmasan forgatta.

Mindenekelőtt arra utal, hogy csak 6 évig élvezte az iskola tananyagát, 4 évig volt közjegyző, 7 évig pedig állott a kormány szolgálatában. Ezen idő óta 20 évig az irodalomnak szolgált, mint író, mely idő alatt naponta 10 órát dolgozott, a mi kitész az időnek megfelelőleg 73.000 órát.

Szent Pál temploma Rómában.

Irt pedig az író ezen idő alatt 400 könyvet és 35 szindarabot. A 400 könyv mindegyikéből rendszeren 4000 példány nyomódott és darabja 5 frankjával árultatott; 35 szindarab közül, átlag véve, mindegyik 100 előadást ért el.

Hogy irodalmi tevékenységétől mennyit élvezett a munkás, kiadó, könyvkereskedő, ügynök stb., mutatják a következő számok:

	Frank.
Betűszedő	264,000
Nyomdász	528,000
Papírgyár	633,000
Könyvkötő	120,000
Kolporteur	1.600,000
Könyvkereskedő	2.400,000
Ügynök	1.600,000
Csomagoló stb.	160,000
Kölcsönkönyvtár	4.500,000
Fametsző	28,000
Összesen: 11.773,600	

Ezek után még azt is kimutatja a nagy író, hogy előadott darabjai mennyi hasznót és gázsít hajtottak a színházigazgatók, színészek, diszitők stb. részére, mely összege **6.360,000** frankra rug.

Összegezi tehát, hogy könyvei a 20 év alatt 692 egyénnek heti 18 frank kereset mellett kenyeret adtak. Míg szindarabjai ugyancsak 347 egyénnek 10 évre kenyeret és munkát adtak. Az egészben tehát mindössze kb. 2160 egyént foglalkoztatott volna, kik közé a külföldi nagyszámu fordítók nincsenek számítva.

H. K.

Nemzetünk és a Gondviselés. Ez a címe Szilvek Lajos dr. theologiai tanár legújabb munkájának, a melyben a magyar kereszténység kilencszáz esztendő évfordulója alkalmából kísérletet tesz, hogy rámutasson a Gondviselés utjaira nemzetünk történetében. A kérdés apró részletekbe menő megoldását természetesen a szerző éppen nem

akarja, ámde nemzetünk történetét főbb mozzanataiban tekintve ezt történetbölcseleti szempontból úgy fejtegeti, hogy fényes és árnyoldalait okáiban és fejlődésükben nyomonza, a természeti és emberi erők közreműködésén kívül még az isteni kormányzást is fölveszi tényező gyanánt. E végből könyve természetszerűleg 3 fejezetre oszlik: I. Nemzeti történetünk legfőbb mozzanatai. II. A Gondviselés mivolta és működés módja. III. A Gondviselés nemzetünk történetében. A két első a megoldhatóság alapjait tisztázza kevéssel is sokat mondó rövideggel, míg a harmadikban, a kérdés így elő lévén készítve, a dolog érdemébe megy bele. Az I. mesterileg rövid kivonata nemzeti történetünknek, a mely széles látkörrel, igazságra törő elfogulatlansággal és biztos kézzel csoportosítja multunkból a földolgozásra kínálkozó legfőbb mozzanatokot. A II. a kellő megkülönböztetések segítségével teszi lehetővé, hogy a III. fejezetben a végleteket szerencsésen kikerülve megközelítse a szerző a nagy problema elfogadható megoldását sem az isteni befolyásnak, sem az emberi szabadságnak kelleténél többet nem tulajdonítva. Az ultrasupranaturalizmus indokolhatatlan állításait szorgosan kerülve, a modern apolo gia tudományos fegyvereivel küzd szerzőnk és szolgálataiba hajtva a különböző profán segéd tudományokat, mindvégig megmarad keresztény filozófusnak. Az előkelő hangon irt munkát az idei és a jövő esztendőre különösen ajánljuk forrás gyanánt beszédek és fölolvadásokhoz, minthogy tudomásunk szerint ezen kívül egyáltalán nincs könyv, a mely a gondviselés bölcseleti és dogmatikai fogalmát ily részletesen és rendszeresen alkalmazta volna nemzetünk történetére. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható a szerzőnél Pécsen (Szepesi-utca 3.)

MINDENFÉLE

Suif táborkok orra.

1. jelenet.

Az *anya*. Ide hallgass, Bibi. Tudod, ma este sok vendéget várunk ebédre és itt

lesz Suif tábork is, tudod, a kinek Tonkinban karddal levágták az orrát. Te Bibi, ha te meglátod a táborkot bácsit, mindig azt kiabáld, hogy: «Oh! hol maradt az orra?»

hol maradt az orra!», hát már most azt mondom neked, te Bibi, hogy ha ma este egy szót, egy betűt is mondasz Suif tábornok bácsi orráról, akkor jaj neked. Hát meg ne mukkanj, magzatom, mert először is elnás-pángollak, mint a kétfenekű dobot, azután fogom azt a pisze orrodát és levágom.

Bibi (hat éves). Ah mi! ezt a nótát már elég szer hallottam, de még eddig nem kaptam ki töled és az orromat sem vágta le soha.

Az anya. Nem-e? ... No hát majd meglátod, micsz, ha még egyszer beszélni mersz a tábornok bácsi orráról.

Bibi. No jó, hát nem beszélek róla.

Az anya. Ismerlek, szép maszok... Rakonczátlan egy fickó vagy te és élvezettel műveled a csinyeidet... nincs párod a világon! Lám, a multkor is, mikor Kusseckék voltak itt ebéden, mielőtt asztalhoz ültünk, besomfordáltál az ebédlőbe és a desszerthez való cseresznyének mind kiszedtéd a magját azokkal a gonosz ujjaidal.

Bibi. De hiszen azt egy szóval sem tiltottad meg.

Az anya. Nem tiltottam meg! Hát honnan gondoltam volna, hogy olyan utálatos dolgot fogsz művelni! Hát arra emlékszel-e Bibi, hogy mit csináltál most két hete, a mikor a papa főnöke ebédelt nálunk?

Bibi. Azt akarod a szememre hányni, hogy a kenyérnek kiszedtém a belét?

Az anya. Azt ám, meg azt is, hogy mind meghámoztad az őszibarackot. Ezt nem felejtet el neked soha!... Milyen gyönyörű őszi barackok voltak!... három souéert vettem darabjukat és a kristálytálban szépen odaraktam az asztal közepére!... Aztán mikor az ebőlbe megyünk, hát, uramfia! mit látok a szépséges őszibarackjaim helyén?... csupa sárgás, leveses gombóc-féle golyóbisokat!... (Keserű hangon): Gyönyörű komédia volt, mondhatom, majd elsüllyedtem szégyenemben!

Bibi. Pedig, látod, én azt hittem, hogy jó dolgot tesztek. Azt hittem, hogy a főnök bácsi majd így fog szólni hozzám: «Ezt már szeretem! Ez a kis fiu ember a talpán! Szépen meghámozza a barackot, hogy a vendégnek ne kelljen vele bibelődni».

Az anya. Az ám; malacz vagy lelkem,

a legjavából De csak merj egy hangocskát is motyogni a tábornok bácsi orráról! Csak egy félhangot! csak egy negyed hangot!... csak egy nyolczad hangot!

Bibi. Mondtam már, hogy nem fogok beszélni róla.

II. jelenet.

A számos tagból álló társaság ebédnél ül, mely vége felé közeleg. Suif tábornok a diszhelyet tartja elfoglalva, a háziasszony jobbán. A tábornok marcsona bajuszu, hatalmas alak; gomblyukában a becsületrend rózsája piroslik, azonban orrnak nyoma sem látható a képe közepén. Bibi nagyon jól viseli magát; meg se mukkan az egész ebéd alatt, hanem folyton csak Suif tábornok orrának hült helyét nézte, nyugtalan tekintettel. — Ebéd után a fekete-kávéra kerül a sor. A fekete kávé töltögetni kezdik és a jóllakott vendégek átadva magukat az emésztés gyönyöreinek, kis időre elcsöndesednek. Egyszerre csak éles, átható hangon megszólal:

Bibi. Mama! hogy is beszélhetnék a tábornok bácsi orráról!... hiszen nincs neki!

Georges Courteline.

A női nevek. A mi női neveink a különböző nyelvek tarka vegyülékét képezik: különösen a héber, görög és latin nyelvből vettek át neveket. A görög nyelvből például a következő nevek származnak: Dorotya (Isten ajándéka), Doris (a tehetséges), Eleonóra és Laura (a résztvevő), Heléna (a világító), Katalin (a szemérmes), Melánia (a sötét) stb. A latin nyelvből a következők: Beata (a szent), Benedikta (az áldott), Desideria (a megkívánt), Esperanza (a remény), Angelika (az angyal), Augustza (a magasztos), Auróra (hajnalpír). Klára (a tisztza). Klementina (a szende), Emilia (az illedelmes), Francziska (a szabad), Leona (a bátor), Luczia (fövilágosult), Margit (a gyöngy), Natália (az életvidám), Paula (a megelégedett), Róza (a rózsavirág), Feliczia (a boldog), stb. A keleti nyelvekből és a héberből átvett nevek, például: Anna (a kedves), Erzsébet (az istendicsérrő), Gábiella (isten), Johanna (kegyelmi gyermek), Márta (a ki erős), Rebeka (jól táplált), Esz

ter (csillogó), Zsuzsánna (liliomtisza), Végül az ó-német nyelvből származnak: Albertin (a nemes), Berta (fénylő), Brigitta (tündöklő), Emma (házas), Frida (bekerítő), Gertrud (a lándzsás szűz), Hedvig (a harcias), Matild (a hősnő), Zelma (a gazdag), Wilhelmina (a vadász), Henriette (a gazdálkodó). Ezek közé soroztának még a szintén ó-németből származó: Hildegard (a ház oltalma), Luitgard (az emberek oltalmazója), Edelgard (a nemesek védelmezője), Irmengard (az istenek oltalmazója) stb.

Rossini-aneidoták. Legnagyobb tehernek azt tartotta Rossini az életben, ha fiatal zeneköltők kértek meg, hogy bírálja meg, vagy legalább hallgassa meg műveket. Egyiknek, ki három díszes kötetben nyújtotta át neki operáját, azzal adta vissza két nap múlva, hogy «a kötés igen izléses». A másik még rosszabbul járt. Hosszu könyörgésre végre beleegyezett, hogy meghallgatja az operáját. Miközben az ifju játszott, Rossini minduntalan megemelte a kalapját.

Végén az előadásnak az ifju művész szerényen megkérdezni bátorzkodott a mestert, hogy miért tette azt.

— Mindig köszönni szoktam, ha *régi ismerősökkel* találkozom, volt a jellemző felelet.

Mikor Meyerbeer meghalt, egyik unokaöccse gyászindulót szerzett a nagy rokon emlékezetére. Ez is Rossinihoz vitte bírálatra a művét. Rossini végighallgatta és így szólt:

— Sokkal jobb volna, ha maga feküdnék a koporsóban és a bátyja irt volna gyászindulót.

Jaj a buroknak! Az angol önrzetenek hízelgő jelenet történt a minap a bírminghami vasuti állomáson, mikor a Transvaalban igyekező angol katonák vonatra szálltak. Egy asszony, kinek férje szintén a harcban induló katonák között volt, keserves sírásra fakadt, mikor elindult a vonat. A körülötte állók megsajnálta és vigasztalni kezdték, hogy épkezláb kerül az vissza a háborúból. Nagy volt azonban a vigasztalók meglepetése, mikor az asszony fuldokló hangon így válaszolt:

— Nem is az uramat féltém én, hanem azokat a szegény bürokat.

E szavak általános megbotránkozást keltek, mely azonban egyszerre megszűnt, a mikor az asszony így folytatta:

— Jól ismerem az uramat. Rettenetes ő, ha megharagszik. Jaj akkor a szegény büroknak!

Nevezetes írotollak. Amerikában drága pénzen adták el a minap egy történelmi nevezetességű írotollat, mely egymásután az Egyesült-Államok három leghiresebb elnökének tulajdona volt. A mikor Washington, a ki az előtt mérnök volt, megválasztották elnöké, Virginia államból egy hazafias nőegyesület egy ügyesen faragott fatokot ajándékozott neki, a melyből később két tollszárat faragtak. A két toll közül az egyiket később Lincoln elnök, azután Grant elnök is használta, a ki ezzel a tollal irt utoljára. Mostani tulajdonosa az emléket semmi áron nem akarja eladni. A British Muzeum például négyezer forintot kínált érte. Talán a legértékesebb toll Eugénia volt császárné tulajdonában van. Sasollból készült s gazdagon ki van rakva arannyal és gyémánttal. Történelmi nevezetessége abban van, hogy ezzel a tollal irták alá negyvenhárom évvel ezelőtt a megbizottak a híres párisi szerződést. Nemrég négyszáz márkát adott egy ritkaságkedvelő azért a tollért, a melylyel a Spanyolország és az Egyesült-Államok között kötött békét irták alá. Marryat kapitány egy ezüstbe foglalt vaddisznó-sörtével irta a regényeit. Harlan H. Halsey írónak volt egy tolla, a melyről ő maga állította, hogy öt millió szót irt s kétszáz ezer forintnál többet szerzett vele. Egy elefántsontottól, a melylyel Walter Scott irt néhány regényei közül, annak idején száz forintot adtak. Pitt tollát, a melylyel III. György királyhoz intézett lemondólevelét irta, ötszáz forintért adták el s Nelson tolláért, a melyet a végzetes trafalgári csata napján használt, hatszáz forintot adtak.

Orosz katonatisztek életmódja. A wladivostoki orosz helyőrség életéből, mely Oroszország jövődö politikai életében nagy szerepet fog játszani, egy-két katonatiszt a következőket írja egy angol lapnak.

A katonatisztek igen kellemesen érzik magukat a városban, évről-évre többen jönnek közülök Wladiwostokba. A nőteleknek a kaszárnyákban laknak és így meg-

A nőtlen tiszték egy része a tisztí és tengerészeti klubban ebédel és vacsorázik, hol havi 40 márkaért minden nap megvacsoráznak és megebédelnek. Az élelem

Az édes.

takarítják az állam által számukra nyújtott lakáspénzt. Rendesen többen összeállanak, hogy közös háztartást vigyenek, a konyhájukról egy katona gondoskodik, a ki praxisát egy nős katonatiszt házánál nyerte.

igen olcsó. A husnak fontja 30 pfennig, 100 tojást körülbelül három márkaért vesznek. A főzelék igen olcsó. Egy nagy üveg tej csak 20 pfennigbe kerül. A katonák mindennapi élete meglehetősen egyhangu.

Borozás és kártyajáték, mint mindenhol, úgy itt is a mindennapi unalomtűző mulatságokhoz tartozik. A sportot nem igen üzik. Minden tiszt három évi szolgálat után hat hónapi szabadságra tarthat igényt. Azonban a drága utazás miatt ezt a szabadságot nem használják fel. A wladivostoki két klub igen gyakran jótékonyczélú mulatságot rendez. Egy színház is van, melynek előadásai nem állanak ugyan valami magas művészeti nivón, azonban mégis kedvenc összejöveteli helyül szolgál az orosz tiszteknek. Jégpálya is van, hol a korszolyások zenekíséret mellett mulatnak. A nős katonatisztek csak a családjuknak élnek és a klubokban csakis koncertek alkalmával mutatkoznak. A nős tiszek na-

gyon drágának találják a városi lakásokat. A tengerészeti klub gazdag könyvtárral bír.

Milliomos, a ki nem fizet adót. Ibsen Andrásnak hívták ezt a ritka embert, a ki a napokban halt meg egy koppenhágai fogadóban. Közlebről alig ismerte valaki, csak azt tudták róla, hogy telekspekulációval foglalkozik és minden adóösszeírásakor más-más fogadóba költözik, hogy bele ne kerüljön az adófizetők listájába. A hagyatéka hivatalos fölvételekor 12 millió márkányi vagyont találtak s így évi jövedelme legalább 400.000 márkára rughatott, a mi után 12.000 márká évi adót kellett volna fizetnie. Ilyenformán elég szép summát takarított meg Ibsen ur. Ugyan ki fogja majd ennek hasznát venni?

DAGMÁR SZERENCSEJE.

Regény a leányéletből. — Irta: *Herbert M.*

Tizennégy nap óta azonban teljes a Dagmár boldogsága. Mintegy varázsu-
tásra elszállt szívéből az elégtelenség, hogy helyet adjon a legedesebb nyugalomnak. Élete feladatot nyert. A jó Isten egy ártatlan kis lényt helyezett karjai közé és azt mondotta: Ime itt van, ez a tied, ez csak tőled függ, ennek boldogságát első sorban te fogod képezni. És Dagmár hiszi, hogy ez a gyermek kárpótolni fogja őt mindenért.

Ma keresztelték meg a gyermeket. A szent szertartás vége ment és Dagmár fehér csipke pengyolában ott ül a kandalló mellett, szeme pedig a piczi piros arcon nyugszik, mely szintén elvész a rózsaszínű szalagos főkötőcske bodraiban.

Sokkal asszonyosabb lett. Arcza megkeskenyült, szemei nyugodtságot fejeznek ki. Kalzovné asszony mellette áll:

— Igazán sajnálom, hogy megint csalódnod kellett Dagmár, szól az anyayós, de ne vedd annyira szivedre. Joákimat bizonyosan üzleti dolgai tartóztatták.

— Dehogy tartóztatták mama! — mond rá a fiatal asszony, — dehogy üzleti ügyek. Ő a keresztiséget üres ceremóniának tartja és azt mondja, egészen mindegy, akár jelen van ő azon, akár nincs.

Kalzovné összeráncolja homlokát, miközben beszél.

— Már miattad is jönnie kellett volna. Csunya hanyagság az ilyesmi!

— Hagyd el, mama! Hála Istennek, hogy ezt a fiút adta nekem. Most legalább tudom, hogy minek élek. Míg ez a gyermek lélegzeni fog, engem mindig vidámnak fogsz látni és boldognak, bármi kellemetlenségek is érnének különben.

Hangja olyan biztosan csengett, hogy szinte meglepte Kalzovné. A gyermekért bejött a dada. Dagmár, az asztalon pompázó orchideákban gyönyörködött. Kis szünet mulva ujra Kalzovné asszony vette föl a szót:

— Na, János kitüntette magát, dicsérte kedves fiát az anya, eljött a keresztelőre.

— Hanem ezeket a pompás ékszereket kár volt hoznia, mondja Dagmár, miközben az asztalon fekvő gyöngy-sorokat tündökölteti a világosságban. Jobb szeretném, ha nem tenne ilyen-miket.

— János nemesszivü jó ember, mondja rá az anya. Bár úgy engedte volna Isten, hogy ő volna Joákim helyén. Milyen nyugodtan hajthatnám le akkor fejem a koporsó párnájára.

— Dagmár arcát pír borítja el homloka is összeránczosodik:

— Mamám! Hogy mondhatz ilyet?! Én nem értelek.

— Hát tudod én már öreg asszony vagyok, a ki madártávlatból nézi a világot. Na de hát neked is igazad van. Kár szót vesztegetni arra, a mi elmúlt.

— Szabad? kérdi dr. Kalzov János és belép. Mosolyra nyílnak ajkai, mikor virágkosarát a Dagmár kezében látja.

A fiatal asszony barátságosan nyujtja eléje kezét. Hja az idő sok mindent elváltoztat. Dagmár is abban hagyta a gyermekkori haragot sógorával szemben. Az orvos megcsókolja az odanyujtott kezét. Még mindig érdekes szép ember, csak a szeme vesztett csillogásából. A fia halála óta mindig bús az arca. Most különben még ideges is.

— Joákim még mindig nem jött meg? kérdezi hevesen.

— Nem. De én már megszoktam ezt. Mióta Fellnerrel összekerült, azóta soha és semmiben sem számíthatunk rá.

— Fellnerrel? Azzal a szélhámmal? No én nem értem, hogy Joákim mint okos ember, hogyan léphet összeköttetésbe, üzetbe ilyen emberrel.

— Mert az úgy lép föl, mint valami herceg. És az ilyesmik mindig imponál a férjemnek. Azután megint gazdag vállalkozó, a ki a legjobb körökbe be tud tolakodni, pedig olyan közönséges egy ember.

— De ide csak nem jár? kérdi hevesen az orvos.

— De jár, gyakran is. Joákim elfogadja, hát én mit szólhatok ellene. Eh! beszéljük valami üditőbról. Új kényelmesen ide közénk, János! — és helyet mutat neki maga mellett egy alacsony széken. — Még meg se köszönhettem, hogy el jöttél a keresetelésre. És még hozzá ilyen hideg télben. Igazán sajnálalak miatta — hanem úgy örülök neked és olyan hálás vagyok irántatok.

Megfogta sógora kezét és az anyáét azután folytatta.

— Hiszen rátok szorulhat még a gyermekem!

— A világ végéről is eljöttem volna hangsúlyozza az orvos. Az a gondolat, hogy mégis lesz viselője a Kalzov névnek egész bensőmet föltüzelté, szóval azt ki sem mondhattam mennyire megörültem e gyermek születésének. Megfogadtam, hogy híven oldala mellett fogok állni, a míg élek, mintha csak a sajátom volna!

Az asszonyok meglepetten néztek egymásra. Mély érzés, őszinte érzés az, a mi Jánost megszólaltatta, szeme pillantása szinte tüzel. Szokatlan az ilyesmi önála, ki a legmagasabb tökélyre művelte ki magában az önrulmat.

— Örülök, hogy így gondolkozol János, felelte kis szünet után Dagmár. A gyermek alapjában véve olyan tehetetlen kis teremtmény, hogy ha én meghalnék, csupán teread és anyánkra számíthatna a kis emberke, mert csak önzetlen szeretet és gondosság esik jól a gyermeknek.

Pirba borult az arca, mikor önkéntelenül is ily sulyosan vádolta férjét.

Kalzov dr. csodálkozva néz sógornőjére. Mint a legtöbb nő, aki lassan fejlődik, gyönyörű szép asszony lett, és jellemerős asszony. Kalzov dr. még soha életében nem érzett ember iránt annyi részvétet,

érdeklődést, mint az asszony iránt, kit ő sodort abba a helyzetbe, mely most annyi aggodalmat okoz neki. Hátra kulcsolt kezekkel föl-alá jár Joákim szobájában, miközben a két asszony a kandalló mellett ülve marad és csevegésbe merül abba a bizalmas és igen időszerű beszélgetésbe, melyben a «pubi» szó fordul leg-többször elős melynek punctum saliens-e talán az, hogy «ő» ma reggel egy iczizikéjét felemelte fejét a pólyavánkosról.

Az orvos pedig úgy jár-kél az öccse szobájába mint a ki tűzhányó hegyen jár. Fejcsóválva szemléli sorba a drága szobrokat, képeket, ritkaságokat, műremekeket — mennyi tenger pénz fekszik ezekben, nem késhet már soká a vagyoni romlás.

Alkonyodik. Az ebédlőben az ünnepi vacsorához teritenek — s a háziur még mindig nincs itthon. Bannstein hadnagy ur érkezik nagy kardsörtetéssel és elmondja, hogy látta sógorát valamelyik nagyvendéglőben a Hársfák alatt, együtt ült azzal az átkozott semitával... aa... izé... eh! nem jut eszébe a neve. Mindig így jár a nevekkel, ha nem éppen Bismarkról vagy Rothsildról van szó.

A hadnagy sokszor jár föl Dagmárhoz és temérdek sok pénzt kölcsönöz ki tőle. Nagyon jól érzi magát a házában, a hol minden «olyan sikkes, olyan elegáns, aztán mégsem zajos.» Hanem a sógorával nem szivesen megy végig az utcán. Kalzov Joákimnak nincs jó híre, olyan árnyaféléje a becsületlenségnek már odatapadt a nevéhez. Megéptített egy csomó palotát olyan méregdrágán, hogy aztán beesültek. Tönkrement a vállalat, de sem ő, sem a vállalkozók nem szenvedtek kárt, hanem a kis iparosok, a kőművesek, ácsok, asztalosok, festők, szobrászok rajta veszítették a pénzüket. Azokkal a hiányos lelkiismeretű emberekkel állott szövetségbe, a kik felhasználják a törvények hézagait. Hanem a feltűnéshez is ért ám! Négyes-

ben hajat végig a városon, ékszereket hajgál az énekesnőknek. Tökéletes világi, sportman, a ki mindenütt ott van, ahol nem illik lennie a korrek embernek.

Dagmárnak sokkal kevesebb az élet-és világismerete, semhogy tudná, hol tölti férje a napjait és estéit. Hanem azért sejtí. És a sejtelmek, mik félni kényszerítenek a valóságtól, rosszabbak a legrosszabb valóságnál.

Még vacsorára sem jött haza Kalzov Joákim. Dagmár titkolja aggodalmait, barátságos, vidám mosolylyal ül vendégei között és úgyvel rá, hogy a beszélgetés fonala meg ne szakadjon. Mégis kelleetlen a hangulat a dusan megrakott, az ezüst alatt szinte görnyedő asztal mellett. Mindenki inkább a maga gondolataival foglalkozik, a pompázó, illatos szobában tanyát ütött gond kísértete.

János szeme szüntelenül Dagmár arcán csügg. Minden mozdulata, egész lényé bódítóan kedvesen hat reá. Asszonyi megjelenés sosem tett rá ilyen hathatós benyomást, pedig ugyancsak sok nőt sodort elébe már a sors. De ezt az egyet nem a kritikusz szemével nézte, hanem a bámulóéval.

És a mint nézi, mindig jobban arra a meggyőződésre jut, hogy ez az, ez a nő, ki körül az életének, mint tengely körül, forognia kell. Más érzés is ferközött, szívébe de azt minden erejéből elnyomni törekszik. És ez az, hogy ez az asszony nem becsüli őt valami sokra. «Megmért engem és könnyűnek talál», — sugja folyton a szíve.

Minden barátságos pillantás, mit feléje vet Dagmár, jótét napugárként éri szívet. Arra van ítélve, hogy most élje át a husz esztendő ifju fájalmát, a ki összeméri magát a kiválasztott nővel. Csakhogy akkor még sokkal többre becsüli önmagát az ifju, mint a menyitit és azt hiszi, hogy képes lesz a választott hölgyért még a csillagokat is

lehozni az égről — hát a földön hogy ne tudna számára minden boldogságot megszerezni? E mellett János két izról is válódhatja magát, hogy Dagmár sorát befolyásolta. Szemrehányást tesz magának. Oh az a szemrehányás, mit a szeretett nő miatt tesz magának az ember, az a legborzasztóbb érzés, a legnagyobb kín, a legégetőbb tűz, melyet a szenvedély csak élesíteni tud.

Későre válik az idő, mindig későbbre. A hadnagy ur már el is bucsuzott, Dagmár is visszavonult. Fehér estiruhájában odaül fiának égszinkék bölcsője mellé és elmereng a bimbócska emberélet jövődjéről sorsán. Ez az élet az övé. Ebben a gondolatban boldogság fekszik, melyet festő soha híven meg nem festett, költő valójában meg nem énekelt, melyből a lángész merit csak megközelítő eszméket, mely a legszivindítóbb tettek rugójává vált az emberi nem történetében, a mely pedig olyan mindennapos, az anyák millióiiban, szegényekben és gazdagokban ugyanaz, mióta a világ megteremtődött és mégis mindig új és sohasem ugyanaz. Ezt a tudatot, ennek a tudatnak mélységes értékét a paradicsomból mentette meg magának az ember.

De Dagmár égő szemébe köny tolu. Milyen messze van még az a nap, mikor ez a parányi ember értelmesen fog az ő szemébe nézni! Mire megérti azt a reményt, melyet anyja az ő életéhez fűz! Milyen messze van még az az idő! Hány napja a szenvedésnek kel még föl addig! Hány éjje a gyötoremnek borul még addig rája! Meddig lesz még egyedül az anyja! Mert a férje — Dagmár kezébe temeti az arcát, hogy önmaga előtt is elrejtse sűrűn omló könyeit — a férje nap-nap után jobban kimutatja brutális önzését, féktelen indulatait, mérhetlen élvezetvágyát. Annak számára nem létezik más a földön, mint az ő egyedüli, hatalmas, bálványozott

«én»-je. És a zsarnok «én» mellett nem jut hely szívében az asszonynak, ki életét az övéhez kötötte...

Ez alatt János dr. az anyja mellett ül az elhagyott ebédlöben és szemét a mélyen leégett viaszgyertya vörös lángjába mereszti, úgy elgondolkodott. Anyja a kis kereveten ül, kezét ölébe bocsátva, fehér fejét a bársonypárnába süllyesztve.

— Dagmár valóban művészes otthonban lakik! — szólal meg végtére az asszony, miközben végig jártatja szemét a falakon függő remek képeken, az asztalra állított pompás ezüstkészleten, melynek minden egyes darabja a híres Benvenuto Cellini műve s melyet rengeteg összegért vásárolt meg az építész Firenzében. Meg is ismételte a megjegyzést, hisz nem más a célja, mint hogy fiának sötét gondolatait elűzze.

— Anyám! — feleli az orvos szenvedélyesen fölugorva ültéből. — Anyám! ez a te régi módszered. Egy marék virágot hajtsz a tátongó mélységbe, azután tovább haladsz, mintha azzal már be lett volna tömve a mélység. De ezt én nem sajátítottam el tőled. Jól emlékszem még gyermekkorunkra, mikor te minden este előimádkoztad nekünk a lefekvés előtti fohászt az imakönyvből, a mely minden hitásos és érző mondását egy csomó virágos fordulat közé ékelte, elburkolta. Én azt a könyvet okolom, hogy közönyös maradtam a vallás iránt. Olyan dolgokban, mik az ember életébe vágnak, legyen az ember egyenes és szókimondó, mert csak így támad igazság. Oh Istenem! hogy vágyom nyugalom, tisztaság és igazság iránt! Ugy szeretnék szabadulni a kísértetektől! Oh Istenem! én Istenem! mennyi szemrehányást kell magamnak tennem, a miért Dagmárt a Joákim keze közé kergettem!

Kalzovné asszony ijedten néz fiára. Annak szeméből ugyanaz a tévetező láng tör elő, mely nagyon boldogtalanná

tette őt, özvegyévé egy élő halottnak. Kérlelni kezdi a fiát:

— Nyugodj meg, az Isten szerelmére! Nem szabad vádolnunk magunkat olyan tetteinkért, mikben a legjobb szándék vezetett bennünket. Hiszen te csak Dagmár szerencséjét akartad.

— Dagmár szerencséjét! — kiált harsány kacagás közt az orvos. — Mikor én Joakimnak azt a tanácsot adtam, hogy vegye el Dagmárt, akkor Dagmár szerencsége olyan mellékes volt előttem, a minő csak lehet. Meguntam Joákim örökös pénzköveteléseit és azt hittem, hogy ha gazdagon nősül, megszabadulok tőle; ezért adtam én neki tanácsot. Hej! mintha ez az esztelen pazarló valaha megjavítható lenne! Ebben a vaczokban itt, — megvető kézmozdulattal a képekre, szobrokra, drágaságokra mutat, — ebben a vaczokban sokkal több fekszik, mint a Dagmár hozományja. És — folytatja bánatos, kétségbeesett hangon — ezt a szegény asszonyt is szerencsétlenné tette. Láttál te már, anyám, valamikor szívszakgatóbb képet, mint ez a megadás, melylyel Dagmár az ő kemény sorsát túri? Magasan hordja a fejét, de, oh én tudom, azok az összeszorított ajkak nagy bánatot rejtgetnek, keserű csalódást... Anyám! — kiált föl hirtelen és odaveti magát anyja lábai elé a földre, arcát annak ruhái közé rejtve. — Anyám! én szeretem Dagmárt, szeretem őt minden erőmből és nem vagyok képes őt e nyomorult békők között tovább szemlélni!

— Nem tudod te, mit beszélsz! — inti őt Kalzovné asszony. — Lázban beszélsz. Feketének látsz mindent. Nem olyan szerencsétlen Dagmár! Megváltozhatlan dolgokon kár a fejedet törni. Iparkodj, fiam, hogy leküzd szenvedélyedet.

— Nem! soha! Nem tudok lemondani. Boldog akarok lenni és boldoggá akarom tenni, ha mindjárt az egész világ támad is föl ellenem!

Mintha egész lényét kiforgatta volna a szenvedély. Anyja sirva fakadt, mikor így látta, hallotta fiát.

— Ne sírj anyám! Ez a létért való küzdelem. A ki lemond arról, a mi az életben boldoggá tehető, az hasonló az öngyilkoshoz. Nem érdemi meg, hogy boldog legyen, a ki azért harcolni nem akar.

Anyja szánakozva néz reá és halkán mondja:

— Ez az izgalom éjjele. Vannak percek az életben, mikor a lehetetlent is lehetségesnek hiszi az ember. Ilyenkor a szenvedélyek és ábrándok diadalmaskodnak a tisztességen és igazságon. De a nappal igazabb, mint az éj. Mire megvirrad, majd más színben látsz mindent. Magad is csodálkozni fogsz lázas álmaid fölött.

— Álbölcsekedés! — volt rá válasza a fölzaklattott férfiuinak.

Kalzovné nem szolt tovább. Gyertyát gyújtott, hogy átmegy hálószobájába. Mielőtt kiment, homlokon csókolta fiát, mint a mikor még kicsiny fiúcska volt.

— Isten vigyáz reánk, fiam!

Az orvos nyugtalanul föl-alá jár szobájában. Megvárni szándékozik Joákimot, hogy felelősségre vonja Dagmár miatt. De mikor az építész végtére hazakerült, olyan állapotban volt, a mikor nem igen lehet okosan beszélni az emberrel.

A reggel valóban meghozta János számára a nyugodt ítéletet, a mint azt az anyja megjósolta. Öltözködik épen, a mikor Joákim kopog és lép be hozzá. Átéjelezte arcán fáradtság nyoma ill, szemei révetegek, homloka mélyen barázdált, haja ritka, olyan vén az egész ember.

— Jólaktam az egész világgal! — mondja és egy székbe veti magát. — Csupa lumpolás az élet.

— Az élet olyan, a minőnek berendezzük! — feleli kellelenül János.

— Nem akarom kerülgetni a dolgot — mondja az építész — a morális leckéztetéséidet is csak tartsd meg magadnak. Kimondom egyenesen: pénzre van szükségem és nálad keresem azt.

— Egy fillért se! — kiált az orvos. — Nekem nincs pénzem a te pazarlásaid számára. Mert így aztán nem volna akkor, mikor majd egy szerencsétlen asszonyt és tehetetlen gyermeket kell segítenem... Ember! hát nem látod te azt az égbekiáltó vétket, a mit elkövsz, mikor családodat szántszándékkal bajba döntöd?

Joákim dühösen fölugrik:

— Még egyszer kérdezem, hát nem akarsz kimenteni a zavarból?

— Nem.

Bántón kaczag a cserbenhagyott öccs és kimegy bátyja szobájából.

Mikor pár pillanat múlva János átmege az ebédlőbe, ott látja ülni és várni Dagmárt. Halavány és izgatott az asszony, mikor beszél:

— Joákimot ki kell mentenem. Hirtelen befogatott. A Fellner-féle építési vállalat papirjai nagyot estek tegnap óta és én félek, hogy Joákimot sokkal súlyosabban érinti ez, mint ő azt hiszi és bevallja... Egy sürgöny is van itt számodra.

Az orvos feltöri a sürgönyt és boszankodik:

— Mintha összebeszéltek volna ellenem. Egyik betegem örvényes rohamokat kapott, hirtelen otthon legyek.

— Kár! — mondja Dagmár udvariasan.

Most már belátja János, hogy anyjának igaza volt. Mérhetlen űr választja el őt ettől a szerencsétlen ifju nőtől, a ki oly nyugodtan ül itt vele szemben és szolgál neki, mint azt figyelmes háziasszonyok szokták. És közben elmondja, hogy a pubi nagyon nyugtalan volt az éjjel és hogy az ő karjai közt mindjárt elcsöndesül.

— Mintha érezné, hogy én vagyok az anyja.

— Én is úgy hiszem! — felel rá meghatottan az orvos. Pedig milyen mindennapos jelentés ez, ha az orvost fiatal anyával hozza össze a sors. Nem néz Dagmár szeméi közé; mióta halottan látta fiát, nem hallgatja a kisgyermekről szóló beszédét.

A szívélyesség uralomra jutott benne. Az asztalon át kezét nyújtja Dagmárnak és akadozó hangon mondja:

— Csak azt mondom neked, hogy én éretted és gyermekeédért mindenre kész vagyok, a mi csak tehetségemben áll. Kérhetek tőlem bármit. Hiszen a sajátomat el kellett vesztenem.

Dagmár azt hiszi, hogy érti őt és keze közé bocsátja kezét, az orvos hevesen megszorítja azt, csókokkal tetézi és lázasan suttog:

— Tehetsz velem, a mi akarsz!

Meglepetten emeli föl reá szeméit az asszony és ekkor találkozik a férfiu reaszegzett tekintetével.

— Kívánhatsz tőlem, a mi akarsz, — folytatja az — boldog volnék, ha életemet is érted adhatnám.

Elutasítást fejez ki az asszony egész arca. Ebben a pillanatban eszébe jut az ifjúkori erdei epizod, megvetően néz a rajongó szemébe.

— Mit kívánjak én valaha tetőled? Nem kívánok sem neked, sem másnak valamikor adósa lenni.

Visszavonta a kezét és maga elé néz a földre. Elzárkózott az ő érzelmevilága régen ez elől az ember elől. Az orvos is visszanyeri nyugalmát. Mintha semmi sem történt volna, úgy mondja, hogy neki tíz óraker utaznia kell, átmege addig bucsuzni az anyjához.

Pedig mélyen sértették szívét Dagmár szavai. Kétségtelenül érzi, hogy nem bizik benne ez a nő. Ennél mélyebbre sohasem alázhatta volna meg a sors.

Dagmár az ő házassága óta megtanulta, hogy nem kell sokat adni az emberek szavára. Mindnyájan átesünk azon, hogy csalódunk emberismeretünkben és akkor kételkedni kezdünk, vajjon van-e a földön egyetlen — valóban értékes, becslésre méltó ember? Dagmár most utólag csodálkozik, hogy haragra nem lobbant a sógora viselkedésén. Ez az ember, a ki őt először csalta meg az életben! De most oly igazán, őszintén hangzottak szavai!...

— Késő! — gondolja Dagmár és keserűen mosolyog.

*

Dagmár legnehezebb földata az, mikor férje az ő üzleti barátját, Fellner Emil urat, úgy váratlanul magával hozza és aztán azt követeli, hogy nyájas fogadtatásban részesítse őt a neje. És a Joákim akarata erősebb az övénél. Nyers kifakadásától pedig valóságosan irtózik a nő.

Ma is Kalzovék vendége Fellner. Erős testalkatu, óriás növésű ember, divatos ruhában, de a keze mindig piszkos, a modora pedig kimondhatatlanul esiszolatlan. Tudja, hogy Dagmár nem sziveli őt, annál tolakodóbb vele szemben. Egyszerűen kis menyecskének szölongatja, jelenlétében kérdés nélkül rágyujt s más efféle. Hanem ma nagyon rossz a kedve; arcza sápadt, alig szól. Az építész szavaira nyersen felel, a mit Joákim bizonyos alárendeltséggel tűr. Ezt látja Dagmár és félni kezd. Az urak hamarosan a dohányzóba mennek át, Dagmár örül, hogy fölszabadul a kellemetlen kötelezettség alól és mehet a fiához. De a gyermek alszik jól, így hát könyvet vesz elő és olvasni kezd.

Az a szoba, hol a könyvszekrény áll és a dohányzó-szoba szomszédosak. Az ajtó be van téve, Dagmár lépteit föl-fogják a szőnyegek. Fogja a könyvet, leül a támlásszékre és olvasni kezd, a nélkül, hogy a mellette való szobában folyó beszélgetésre ügyet vetne.

De odabenn egyre izgatottabbá válik a szó.

— Ha valamiképen kitudódik a dolog, és az ördög az ilyesmit mindig kitalálja, akkor biztos a fegyház. Oh micsoda hüjához lesz az, ha majd tudomásukra jut, hogy a mi papirjainknak semmi alapjuk nincs és az a sok keztyűs vagy suszter koma odaveszti az összekuporgatott pénzcsekéjét.

— Most még nem sejtene semmit. De persze, ha ön így kiabál, akkor tiz percz mulva a verebek is fogják csiripelni. Majd fölszállnak a papirjaink megint. Tegnap is sikerült port hintenünk az emberek szemébe azzal, hogy mi magunk is vettünk pár százat belőlük. Majd csak fölszínen tartjuk magunkat még egy darabig, azután biztonságba helyezkedünk, mielőtt lecsapna a villám.

Dagmár hallja ezt a beszédet. Mintha álmában, rossz álmában hallaná. Pedig ez maga a rideg, a legridegebb valóság.

— Ön azt mondotta tegnap, hogy mára valahonnan nagyobb összeget remél? — hallja Dagmár a Fellner kérdését. A férje hangos, dühös feleletét is hallja:

— Semmi sem lett belőle! Hagyjon már egyszer békén engem, ne sürgöcsen örökké. Belelovalt ebbe a csalási műveletbe, aztán most még ön gorombáskodik velem?

— Na hallja, barátocskám! Én ugy emlékszem, hogy ön szalasztotta el az alkalmat, ha zsebelhetett. Hogy ön két marokkal szórja a pénzt világgá, arról én nem tehetek.

Mindig durvább lesz köztük a szó. Dagmár úgy ül ott, mintha kővé meredt volna. Csak mikor Fellnert távozni hallja, akkor tér magához kábultságából. Meg sem gondolja, mit tesz, csak benyit férjéhez.

— Mindent tudok! — mondja és merően szeme közé néz a meglepett férfinék.

(Folytatása következik.)

ÖRÖKZÖLO

SZÓRAKOZTATÓ

ÉS TANULSÁGOS KÉPES SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT

SZERKESZTI

BUDAY ALADÁR

1900. Május 1.

Megjelenik minden hó 1-jén és 16-dikán
kétves füzetekben
32 oldalnyi terjedelemben, borítékban.
Mutatványszámot készségesen küldünk.

Megrendelhető

Budapestfen, I. V. ker., Ferencztek-tere 8. sz.

Előfizetési ára egy évre 5 kor., félévre 2 kor. 50 fillér.

Egyes füzet ára 24 fillér.

TARTALOM.

<i>Dal a datról.</i> Költemény. Irta TÓTH ISTVÁN	257	Képeink. Én vagyok a jó pásztor (265).	
<i>A tavasz.</i> Irta E. MIKES RÓZA	258	Római főtemplomok (272, 273, 277). Az	
<i>És nem nagy az áldozat.</i> Elbeszélés. Irta		édes (281)	271
KÁREN	258	<i>Sóhajok.</i> Versek. Irta PATAKI	271
<i>Egy furcsa látogató.</i> Elbesz. Irta KOVÁCS		Művészet. <i>Uj darabok</i>	274
DEZSŐ	263	Irodalom	276
<i>Fiannak.</i> Költemény. Irta I. C.	266	Mindenféle. <i>Suif tábornok orra.</i> Cseve-	
<i>Nerli Miklós kenyere.</i> Elbeszélés. Irta		gés. Irta GEORGES COURTELINE	278
ANATOLE FRANCE	267	<i>Apróságok</i>	279
<i>Szapáry Péter börtöne</i>	268	Regény-csarnok. <i>Dagmár szerencséje.</i>	
<i>Dal a «más»-ról.</i> Költemény. Irta L. H.	270	HERBERT M.	282

Egy pár őszinte szó az olvasókhöz.

Mielőtt megindítottam az Örökzöldet, számba vettem *a)* a magyar művelt közeposztálynak nagyfokú olvasás-szeretetét, *b)* napjaink általános pénzülségét és *c)* azt, hogy olcsóbb, de mégis a jogos igényeket kielégíteni tudó magyar szépirodalmi folyóirat nincs.

Ezekre alapítottam reményemet, hogy az Örökzöld részesülni fog az olvasóközönség pártolásában. Hittem, hogy a közönség segédkezet fog nyújtani a jó szándéku célhoz.

Célom volt ugyanis az Örökzöldben a jobb izlést és erkölcsös fölfogást általánosítani — ez nemes cél.

Célom volt a külföldről beözönlő német folyóiratoknak szűkebb medret szorítani, nyújtván még olcsóbb árért legalább is ugyanazt, ha nem jobbat? — akár a szöveg mennyiségét (32 oldal!), akár minőségét, akár változatosságát, akár a képeket veszik zsinórmértékül — de mindenképp tiszta magyart — ez hazafias cél.

Ehhez kértem az olvasóközönség pártolását.

De — úgy látszik — csalódnom kell. Mert megmondom egész őszintén, hogy nem jelentkeznek olvasók olyan számban, hogy azt a nagy munkát, a mibe egy-egy füzet megszerkesztése nekem kerül, érdemes legyen végezni.

Nem is szólva arról, hogy a folyóiratot akár előfizetve, akár füzetekben olyan olcsón adom, de előállítására megint olyan finom és kényes, tehát olyan drága, hogy pusztán az én költségetem is csak sok előfizető téríti meg. Tehát kevés előfizető mellett még rá is fizetek a nemes törekvésre. De már erre ilyen magamfajta író-ember nem vállalkozhat.

Egész őszintén beszélek.

Bizom még a jobb fölfogású magyar közönségben!

Azért fordulok kérő szóval m. t. előfizetőimhez — azért hozzájuk, mert első sorban ők hivatottak rá — hogy a mennyiben tehetik, terjesszék az ő kis folyóiratjukat. Hiszen azért van, hogy sokan olvassák! Tegyenek magának az ügynek szolgálatot, én tudom, hogy mindenki, a kívül elfogadtatják, idővel hálás köszönetet fog mondani, a miért rá figyelmeztették.

Leghálásabb beszék pedig érte én. És akkor, noha eddig is megtettem, a mi csak tőlem telett, akkor én is többet áldozhatok a folyóiraatra, írókra, képekre stb.

De ha a magyar olvasóközönség nem fogadja be az Örökzöldet olyan számban, a melylyel aztán élni is tud a kis folyóirat, akkor fájó szívvel ugyan, de kénytelenségből, az első félév végén elbucszom szives olvasóimtól. Mert holtra az elevenet rá nem költethi senki.

De — erősen remélem — erre nem fog kerülni.

M. t. előfizetőim, kik pártoltak eddig sajátjukból, pártolni fogják vállalatomat szóval és tettel. Ajánlani fogják folyóiratomat ismerőseik között és gyűjteni fognak előfizetőket. Gyűjtő-ívet küldtem márcz. 1-én. Mutatványszámot pedig legnagyobb készséggel küldök mindenkinek, a ki megengedi.

Csak legalább egyetlen új előfizetőt tudjon és akarjon szerezni minden előfizetőm, akkor az Örökzöld biztosítva van. És ennyit lehet szerezni. Azt a két és fél koronát jó olvasmányra ne sajnálja senki. (Ugyanis kérem azokat, kik a gyűjtésben fáradozni kegyesek lesznek, hogy csupán félévre rendeltessék meg a folyóiratot. Hadd ismerjék meg előbb az új olvasók. A ki megismerte, az, tudom, nem mond le róla.)

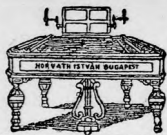
A jövő félévben észszerű ujtást szándékozom tenni az Örökzöld beosztásában. Irok bele «Kronikát» a félhónap eseményeiről; és különösen t. női olvasóimat érdeklő hasznos apró tudnivalókat a borítékra, miket a jövő számban bővebben ismertetni fogok.

Ismételem, hogy ma még erősen bizakodom. De csakis olvasóimban! Más emberben nem! Én senkitől irodalompártolás címén sarcot nem szedek. Sem főpapoktól, sem főuraktól, sem senkitől. Azt tartom: Ha valamely lap életrevaló, akkor azt fönn is tartja magának a magyar olvasó publikum. Ha pedig fönn nem tartja, akkor annak a folyóiratnak erkölcsi alapja nincs.

Őszinte szómat — úgy vélem — senki sem veszi zokon és m. t. olvasóimhoz intézett kérésem, úgy-e, nem vész el az űrben?

Kiváló tisztelettel maradok nagyrabecsült olvasóimnak

kész szolgája
Buday Aladár,
szerkesztő-kiadó.

Képes árjegyzéket ingyen küldök: *czimbalom, hegedű, fuvola, harmonika, harmonium, zongora, rézfúvóhangszerek, tilinkó, oborina, citera, dobo, ariston, phónix*, és mindenféle önműködő, forgató zeneművekről. — Az „Első magyar tilinkó-iskola” megjelent kiadásomban, ára 2 kor. Kuliffay-féle czimbalom-iskola I. rész 7 kor., II. rész 8 kor.

HORVÁTH ISTVÁN hangszerkészítő

Ó cs. és kir. Fensége József főh. udv. szállítója.

BUDAPESTEN,

VII., Erzsébet-körút 2. Kerepesi-ut sarkán.

Baross-forrás tártulajdonosa.

Főraktár Magyarország és külföld részére.

A Baross-víz a legszépségsavdusabb természetes savanyúvíz. Mint felséges asztal-italt ajánlják borral, pezsgővel és málnaszörpvel a legismertebb orvos-tekintélyek. Kifőnő étvágygerjesztő étrendi ital. A bort nem fekteti és mellékre, iszapja nincs. Gieszhüblhez hasonló.

Árak Budapestben 2 l. 40 fill., 1 l. 24 fill., fél. 20 fill.
Üvegbetét drábkint 12 * 8 4 *

▼▼
Kiállítási
érem. *

PERCZE JÁNOS

CZÍPÉSZMESTER

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 30.

*Ajánlja dusan fölszerelt raktárát
kész uri, női s gyermekezőpikben.*

Mérték szerinti megrendelések pontosan
○○○○○○○○ eszközölte nek. ○○○○○○○

Kiállítási
érem. *

Walsér-Varga-féle ÖRÖKIMÁDÁS

IMAKÖNYVE
gyönyörű teljes kiadásban

(30 óra). *Alantisz V.* számos színezett művészi rajz-ával és képekkel, megjelenik és hűsvétra kapható lesz. És pedig:

I. számos színes rajzokkal:

- a) füzve... 2 kor. 60 fill.
b) vászonkötés, vörösvágás 3 * - *

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal:

- a) füzve... 3 kor. — fill.
b) vászonkötés, vörösvágás 3 * 40 *
c) bőrkötés, vörösvágás 5 * - *
d) bőrkötés, aranyvágás 6 * - *
e) finomabb borjúbőr-kötés
f) párnázva, aranyvágás... 8 * - *

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal:

- a) finom bőrköt. aranyvágás 6 kor. — fill.
b) finom borjúbőr-kötés, párnázva, aranyvágás... 9 * - *

IV. Úgyezna a könyv öregethétükkel is készül; hűsvét után hamarosan kész lesz. Az árát még nem tudjuk.

V. Pótkönyv az első és második kiadásához.

A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az is külön is lesz kapható. *Ára a 14 új órának vászonkötésben kor. 1.20*

Az új teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál
Csongrád-Csanyon.

ELMÉLKEDÉSEK

AZ

EVANGÉLIUM EGÉSZ TARTALMA FÖLÖTT

Magyarosította és kiadta

NOGÁLL LÁSZLÓ

Kötegyházi (Békésm.) plébános.

Három nagy kötet: —

- I. kötet lapszáma... 608 oldal.
II. kötet lapszáma... 574 oldal.
III. kötet lapszáma... 568 oldal.
ElméLKedések száma... 469.

A három kötet ára:

- Fűzött példány... 12 kor. — fill. v. 18 int.
Remek díszkiadás... 30 * * * * *
Másodrendű díszkiadás... 21 * 60 * * 32 *
Remes kiad. egész vászonk. 17 * 60 * * 26 *
Remes kiadás fél vászonk. 14 * 60 * * 21 *

Kifőnő szentbeszédék, velük az egész evangélium rendszeresen kiprédikálható.

Vallásos családi olvasmányoknak kiválóan alkalmas.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemű **vas-, aczél- és fémöntvényeket** építkezési és gépészeti czélokra, **vizvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.**

A helyi viszonyok szerint szerkesztett **turbinákat, őrlőhengereket, kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket.**

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. **Alapcsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat.**

Álló vagy fekvő **gáz- és petroleum-motorokat**, egy vagy két hengerrel és mindennemű **zuzógépeket.**

Mechwart-féle **forgó gőz- és petroleumekéket. Világításhoz** vagy **gépek hajtásához szükséges villamosságot** bármely távolságra elvezető **dynamogépeket.**

Városi irodánk: Kossuth Lajos-utczá 18. szám.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség gyógyítására ezrek mennek

Karlsbadba, holott ezt a czélt ott
— hon is elérhetik —

ROZSNYAY M.

PEPSINBORA

használatá által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franko küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjegyvel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában ARAD, Szabadság-tér.
Budapestben: Török József és dr. Egger Leo «Nádor» gyógyszer-tárában
valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hideglelés ellen legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknél, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják,
a **Rozsnyay M.-féle**

Chininczukorka és

Chinincsokoládé,

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése 1869-ben *Fiumében pályadíjjal koszoruzott. Érték-telen hamisításoktól óvakodjunk.* Mindenki csak a *Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott* készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papirosán *Rozsnyay Mátyás névalírása* olvasható.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemű **vas-, aczél- és fémöntvényeket** építkezési és gépészeti czélokra, **vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket** a belvizek leeresztésére.

A helyi viszonyok szerint szerkesztett

turbinákat, őrlőhengereket, kéregöntető hengerekkel és malom-berendezési czikkeket.

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. **Alapcsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat.**

Álló vagy fekvő **gáz- és petroleum-motorokat**, egy vagy két hengerrel és mindennemű **zuzogépeket.**

Mechwart-féle **forgó gőz- és petroleumekéket. Világításhoz** vagy **gépek hajtásához szükséges villamosságot** bármely távolságra elvezető **dynamogépeket.**

Városi irodánk: Kossuth Lajos-utca 18. szám.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség gyógyítására **ezrek mennek Karlsbadba**, holott ezt a czélt ott hon is elérhetik

ROZSNYAY M.

PEPSINBORA

használatá által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franko küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában **ARAD, Szabadság-tér.**
Budapesten: **Török József és dr. Egger Leo «Nádor»** gyógyszer-tárában
valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hidegletlés ellen legbiztosabb és legkelemesebb szer, különösen gyermekeknel, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják, a **Rozsnyay M.-féle**

Chininczukorka és

Chinincsokoládé,

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése 1869-ben *Fiumében pályadíjjal koszorozott. Érték-telen hamisításoktól óvakodjunk.* Mindenki csak a **Rozsnyay M.-féle pályakoszorozott** készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírosán **Rozsnyay Mátyás névvaldírása** olvasható.

Képes árjegyzéket ingyen küldök: cimbalom, hegedű, fuvola, harmónika, harmonium, zongora, rézfuvóhangszer, tilinkó, okarina, citera, dob, arstón, phis-

sis, és mindenféle önműködő, forgató zeneművekről. — Az „Első magyar tilinkó-iskola” megjelent kiadásomban, ára 2 kor. Kuliffay-féle cimbalom-iskola I. rész 7 kor., II. rész 8 kor.

HORVÁTH ISTVÁN hangszerkészítő

Ó cs. és kir. Fensége József főh. udv. szállítója.

BUDAPESTEN,

VII., Erzsébet-körút 2. Kerepesi-ut sarkán.

Baross-forrás társtulajdonosa.

Főraktár Magyarországon és külföldi részére.

A Baross-víz a legzénsavdusabb természetes savanyvíz. Mint felséges asztal-ital ajánlják borral, pezsgővel és málnaszörppel a legismertebb orvos-tekintélyek. Kínáló étvágygerjesztő étrendi ital. A bort nem feketíti és mellékze, iszapja nincs. Gieszhübléhez hasonló.

Árak Budapesten 2 l. 40 fl., 1 l. 24 fl., fél. 20 fl.
Üvegvetés áraként 12 * 8 4 *

Kiállítási
érem. *

PERCZE JÁNOS

CHIPÉSZMESTER

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 30.

*Ajánlja dusan főszerelt raktrát
kész uri, női s gyermekcipőkben.*

Mérték szerinti megrendelések pontosan

○○○○○○○○ eszközöztetnek. ○○○○○○○○

Kiállítási
érem. *

Rendkívül mérsékelt árak.

NAGYHÉT

RÓMÁBAN

== Második magyar zarándoklat. ==

PROPPER JÁNOS igazgató vezetése alatt.

== Jelentkezéseket elfogad: ==

PROPPER JÁNOS igazgató,

Budapest, Zöldfa-utca 27.

ZENELAP

(XIV. ÉVFOLYAM.)

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

LAPTULAJDONOS:

== SÁGH JÓZSEF. ==

MEGJELENIK HAVONKINT HÁROMSZOR MAGYAR- ÉS NEMETNYELVEN, IDŰNKINT ÉRDEKES ÉS ÉRTÉKES ZENEMŰ MELLÉKLETEKSEL.

A ZENELAP IRÁNYCZIKREI, TÁRCÁI, KRITIKAI SZEMÉLYFŐLTŐTTE ÉRDEKESEK NEMCSAK A SZAKZENÉSZEKNEK, HANEM A ZENEKEDVELŐ KÖZÖNSÉGNEK IS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA.

FÉLÉVRE ... 4 KORONA.

A ZENELAP SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA:

BUDAPEST,

VIII., BAROSS-UTCA 81.

